

A M A N A S I L ?

Bizden Haberler'in değerli okuyucuları,

Haziran ayının başından itibaren "normalleşme" süreci ile birlikte işlerimizi yeniden iş yerlerimize taşıdığımız, kontrollü olsa da sosyalleşmeye çalıştığımız, iyileşmeye dair umutlarımızı tazelediğimiz bir döneme doğru toplum olarak adım attık. Ancak belli ki bu bildiğimiz "eski normal" değil, hep beraber oluşturacağımız, keşfedeceğimiz "yeni" bir "normal" olacak. Çünkü pandemi hala aramızda ve maalesef bir süre daha bizimle birlikte olacak gibi görünüyor. Dolayısıyla özellikle sağlık açısından tedbirli ve temkinli olmak, hala en önemli toplumsal ve bireysel sorumluluğumuz olmaya devam ediyor. Koç Topluluğu olarak bu sorumluluk duygusuyla yeni çalışma düzenimizi ve prensiplerimizi içeren bir "normale" geçiş planı hazırladık.

Bu planı hazırlarken önceliğimiz elbette çalışma arkadaşlarımızın ve toplumumuzun sağlığı oldu. İş yerlerimiz ve çalışma düzenimizdeki tedbirleri bilim insanlarının tavsiyeleri doğrultusunda hayata geçirdik. Hijyen koşullarına azami özen gösterdik, sosyal mesafeyi yeni çalışma hayatımızın bir parçası haline getirdik. Ofislerimizde dönüşümlü çalışmayı başlattık. Fabrikalarımızdaki vardiyaları pandeminin başından beri olduğu gibi çalışan sağlığını önceleyecek şekilde düzenledik.

Pandemi döneminden edindiğimiz tecrübeleri normalleşme planlarımızın bir parçası haline getirdik: Yıllardır üzerinde düşündüğümüz "esnek çalışma modelini" deneyimlemek "evde kal" dönemindeki en önemli kazanımlarımızdan biri olmuştu. Bu dönemde yaptığımız ölçümler sonucunda arkadaşlarımızın uzaktan da çok yüksek verimlilik ve memnuniyetle çalıştığını gözlemlemiştik. Bu deneyimden yararlanarak Eylül ayından itibaren haftada bir gün olmak üzere uzaktan çalışmayı yeni normal hayatımızın bir parçası haline getirmeyi hedefledik.

Tüm "normalleşme" ve ekonomik toparlanma çabalarına rağmen 2020'nin takvim yapraklarındaki herhangi bir yıl olmayacağı anlaşılıyor. Salgının ekonomik ve sosyal

etkileri, bir süredir ticaret savaşları ve Brexit gibi olaylarla baş gösteren küresel siyasetin yeniden şekillenme dinamiklerini daha da hızlandıracak gibi görünüyor. Son günlerde ABD'de yaşanan toplumsal olayların bu ülkedeki seçim sürecini nasıl etkileyeceği de, diğer tüm sorularla yakından ilişkili önemli bir takip maddesi oldu.

İçinde bulunduğumuz ve "yeni normal" kabul edilen döneme geçerken ülkemizde oluşan olumlu havayı, "eski pratiklerimize" hızla geri dönmek olarak algılama yanılsından kaçınmak gerekiyor. COVID-19 ile birlikte ekonomiden toplumsal hayata, eğitimden iş yapış biçimlerine kadar tüm dinamikleri ve alışkanlıkları yeniden sorguladığımız bir süreçteyiz. Belirsizliğin kaygı yarattığı bu dönemde, değişimin nabzını tutmak her zamankinden çok daha önemli... Değişimin ipuçlarını bu ay dergimize taşıyarak, konuya ekonomi, marka ve iletişim perspektifinden bakmaya çalıştık.

Bildiğiniz gibi geçen ay 31 Mayıs Topluluğumuzun kuruluş yıldönümüydü... Kurucumuz Vehbi Koç'un 94 yıl önce "Ülkem Varsa Ben de Varım" diyerek çıktığı yolculukta bu anlayıştan, değerlerimizden ve hayallerimizden hiçbir zaman vazgeçmedik. Bugün tüm paydaşlarımızın takdir ettiği konumumuza, neredeyse bir asırlık kurumsal kültürümüzü şekillendiren sağlam değerlere dayanarak ve sizlerin büyük özveriniz sayesinde ulaştık. Geçmişte olduğu gibi şimdi ve gelecekte, bir aile gibi el ele, hep birlikte çalışmaya, zorlukları aşmaya ve ülkemiz için üretmeye devam!

Sevgi ve saygılarımla,

Levent Çakıroğlu

BU

3

NELER OLDU?

Koç Holding'in 2020 yılı ilk çeyrek konsolide cirosu 39,4 milyar TL

Bizden Haberler artık canlı yayında!

Uluslararası piyasalardan Yapı Kredi'ye 880 Milyon Dolar Kaynak

SA-

8

VİZYON

Oya Ünlü Kızıl: "Çevresel ve sosyal konuları gündemlerine alan şirketler hayatta kalabilecek"

Dr. Ahmet Çimenoglu: "Yeni küresel yapıda Türkiye avantajlara sahip"

Her şey bitti mi, yoksa yeni mi başlıyor?

YAKIN PLAN

31

Pandemi geleceğimizi nasıl şekillendiriyor?

YI-

37

PROFİL

Erol Evgin: "Koronayla doğa hepimize 'kendinize gelin' mesajı verdi"

KOLEKTİF

26

Bayilerimiz anlatıyor: "Koronavirüs sürecinde Koç Topluluğu ile gurur duyduk, KoçBayi sayesinde bilgilendik"

DA

İmtiyaz Sahibi Koç Holding A.Ş. adına Levent Çakıroğlu (Sahibi) Genel Yayın Yönetmeni Oya Ünlü Kızıl Sorumlu Yönetmen Şeniz Akan
Yayın Koordinatörü Tuğçe Kutlu Serintürk Yayın Kurulu Mustafa Kemal Çolak, M. Dumrul Sabuncuoğlu, Nihal Kız
Yayınlar Direktörü M. Dumrul Sabuncuoğlu Direktör Nihal Kız, Neslihan Böle Arslan Editörler Berna San, Biray Anıl Birer, Yasemin Balaban, Arzu Erdoğan, Özlem Kapar Bayburs, Mine Akverdi Denktaş Tasarım ve Uygulama Overteam, Nurcan Baş, Engin Kuru
Fotoğraf Editörü Hüseyin Serdar Öngen

Overteam Bilgi Teknolojileri İletişim ve Reklamcılık Ltd. Şti. 19 Mayıs Mahallesi Veteriner Hilmi Sokak Hilmi Palas Apt. No:4 K:1 D:4 34363 Şişli, İstanbul T: 0212 252 74 25 overteam.com
Baskı ve Cilt (Matbaa) İRM Dijital Matbaa A.Ş. Şerifali Mahallesi Şehit Sokak No:49 Ümraniye, İstanbul T: 0216 466 74 98 Yayın Türü Yaygın Yerel Süreli Yayın Süresi / Dili Aylık / Türkçe

BU DERGİDEKİ
YAZI VE GÖRSELLER
KAYNAK BELİRTİLEREK
KULLANILABİLİR.

KOÇ HOLDİNG'İN 2020 YILI İLK ÇEYREK KONSOLİDE CİROSU 39,4 MİLYAR TL

KOÇ HOLDİNG'İN 2020 YILI İLK ÇEYREK FİNANSAL SONUÇLARINI DEĞERLENDİREN KOÇ HOLDİNG CEO'SU LEVENT ÇAKIROĞLU, DÜNYANIN VE ÜLKENİN GEÇİRDİĞİ BU ZOR ZAMANLARDA ÜRETİMİN VE FAALİYET HÂLİNDE KALMANIN DEVAMLILIĞI İÇİN GEREKEN HER TÜRLÜ ÖNLEMİN ALINDIĞINI SÖYLEDİ.

Koç Holding, 2020 yılının ilk çeyreğinde konsolide bazda toplam 39,4 milyar TL gelir elde ederken, 3,5 milyar TL ana ortaklık payı net dönem kârı açıkladı. Net dönem kârının 3,4 milyar TL'lik kısmı bir defaya mahsus işlemlerden elde edildi. 2020 yılı ilk çeyrek finansal sonuçlarını değerlendiren Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu, "Çağımızda benzerini yaşamadığımız küresel bir sağlık kriziyle karşı karşıyayız. Kamu sağlığını, toplumsal hayatı, iş yapış biçimlerini ve küresel ekonomiyi derinden etkileyen bu salgının etkilerini kısa ve uzun vadeli planlarımızda çok yönlü olarak ele alıyoruz. Salgın her ne kadar ülkemizdeki etkisini mart ayının ikinci yarısında göstermeye başlasa da dünyanın dört bir yanında faaliyet gösteren bir Topluluk olarak koronavirüsün etkilerine daha erken maruz kaldık. Yurt dışı operasyonlarımızda edindiğimiz deneyimler doğrultusunda önlemlerimizi geciktirmeden aldık. Salgın sürecinin en başından itibaren çalışma arkadaşlarımızın ve ailelerinin sağlığı, en önemli önceliğimiz oldu. Şirketlerimiz kesintisiz hizmet vermeyi sürdürürken, ülkemizin koronavirüsle mücadelesine destek olmak amacıyla zaman kaybetmeden güçlerimizi birleştirdik. Tüm imkânlarımızı

kullanarak fabrikalarımızda solunum cihazı ve sağlık ekipmanları üretimi gerçekleştirdik. Koç Holding'de kriz yönetim merkezimizi kurduk, sağlık ve güvenlik başta olmak üzere Topluluğumuz genelinde uygulanacak ana prensipleri belirledik" dedi.

"Salgının etkilerini ikinci çeyrekte daha net göreceğiz"

Salgın yönetimini toplumsal sorumluluk ve iş kollarının yönetimi olmak üzere iki ana stratejik eksende yürüttüklerini kaydeden Levent Çakıroğlu, salgının Koç Topluluğu'nun faaliyet alanlarına etkisini şöyle değerlendirdi: "Sağlam bilançomuz, güçlü likiditemiz, deneyimli yönetim kadromuz ve çevik yönetim anlayışımız sayesinde salgın sürecini güçlü bir şekilde yönetiyoruz. Birçok farklı senaryoya yönelik planlamalarımız doğrultusunda şirketlerimizi dalgalanmalara karşı korurken,

yeni koşullara hızlı bir şekilde adapte olmalarını sağladık. Koronavirüs salgınının etkisi ile değişen makroekonomik koşullar çerçevesinde Topluluk şirketlerimizle birlikte önümüzdeki dönem için beklentilerimizi yeniden gözden geçirdik. Sektörler bazında baktığımızda, 2020 yılına güçlü bir şekilde başlayan otomotiv sanayiinde üretim, salgının küresel tedarik zincirine etkisi ve yurt dışı talebindeki düşüş nedeniyle mart ayı sonundan başlayarak nisan ayı boyunca geçici olarak durdu. Diğer yandan genel ticari faaliyetlerin iç ve dış piyasalarda aksamaması ve salgının akaryakıt talebi üzerindeki etkileri enerji sektöründe de hissedildi. Tüm bunları göz önüne aldığımızda salgının doğrudan etkilerini ikinci çeyrekte daha net olarak göreceğimizi düşünüyoruz. Diğer yandan bu dönem özellikle Koç Topluluğu olarak likidite ve borçlanma kriterleri konusundaki tavizsiz duruşumuzun, ne kadar önemli olduğunu da bir kez daha gösterdi. Çeşitlendirilmiş portföy yapımız ile yurt içi, yurt dışı piyasalardaki güçlü konumlanmamız sayesinde salgının olumsuz etkilerini mümkün olan en iyi şekilde yönetmeye devam ediyoruz. Normalleşme süreci için de tüm planlamalarımızı tamamlamış durumdayız." ■

BİZDEN HABERLER ARTIK CANLI YAYINDA!

İLK KURUMSAL YAYIN OLMA ÖZELLİĞİ İLE 57 YILDIR TOPLULUĞUMUZUN TARİHİNE NOT DÜŞEN BİZDEN HABERLER DERGİSİ, DİJİTAL YAYINCILIKTA DA YENİ ADIMLAR ATIYOR. "BİZDEN HABERLER SÖYLEŞİLERİ" ADI ALTINDA BAŞLATILAN YENİ UYGULAMASINDA İZLEYİCİLERİNİ; EKONOMİ, İŞ DÜNYASI, EĞİTİM GİBİ PEK ÇOK ALANDA BELİRSİZLİKLERİ ARALAMAYA VE YENİ NORMALİ KEŞFETMEYE DAVET EDİYOR.

Pandemi sürecinde dijital versiyonuyla okuyucularıyla buluşmaya devam eden Bizden Haberler, aynı dönemde dünyanın önde gelen kuruluşlarından uzmanların kaleme aldığı makalelerden derlediği seçkiyle de bilgi vermeye devam etti. Hemen ardından dijital yayın stratejisinin bir devamı olarak, "Bizden Haberler Söyleşileri" canlı yayını başlatıldı. Ekonomiden iş dünyasına, eğitimden teknolojiye kadar herkesi yakından ilgilendiren başlıklarla iki haftada bir gündemin nabzını tutacak olan "Bizden Haberler Söyleşileri"nin ilk konuğu Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu oldu. Canlı olarak izlenen yayının moderatörlüğünü ise Koç Holding Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Direktörü Oya Ünlü Kızıl üstlendi.

Levent Çakıroğlu konuşmasında, Topluluğun pandemiyle mücadelesinden iş dünyasının krizden çıkarabileceği fırsatlara,

uluslararası ilişkilerden iklim krizi ve sürdürülebilirliğe kadar geniş bir çerçeve çizdi. Topluluğun pandemi dönemi yönetimini anlatırken, her şeyden önce çalışma arkadaşlarının sağlığını düşündüklerini ve mevcut istihdamın korunması için çaba gösterdiklerini belirtti. Bunun yanı sıra güçlü likidite ve nakit akışlarını koruduklarına dikkat çeken Çakıroğlu, bir diğer önceliklerinin "hızlı adaptasyon" olduğunu söyleyerek bunun çevik yönetim metodunun bir parçası olduğunu vurguladı.

"Kültürel dönüşüm bizi hazırlıklı kıldı"

2016 yılından bu yana uygulanan "kültürel dönüşüm" programının bugünkü krizi yönetmedeki etkilerine değinen Çakıroğlu, "Değişimi kucaklayan, değişimden korkmayan bu kültür; içinde bulunduğumuz pandemiye de bizi daha hazırlıklı kıldı. Elbette hiç beklemediğimiz bir

durumla karşı karşıya kaldık. Ama bu yaptığımız çalışmalar, 'kültürel dönüşüm' gayretleri, hiç beklenmedik bu olaya karşı bizi panik yapmadan, sağduyulu bir şekilde, karşı karşıya bulunduğumuz durumu tüm Topluluk olarak yönetebileceğimiz bir hale getirdi" dedi.

Kültürel dönüşümün kalbinde "insan kaynağı" olduğunun altını çizen Çakıroğlu, Topluluğun tüm aksiyonlarında, çalışma arkadaşlarının bu anlayışla hazırlanmış olmasının önemini vurguladı.

"Topluluk tarihinde altın harflerle yazılacak bir dönem yaşadık"

Oya Ünlü Kızıl'ın Koç Topluluğu'nun toplum sağlığıyla ilgili aldığı hızlı aksiyonlarla ilgili "Bu dönemde çalışma arkadaşlarımızın üstlendiği role ilişkin neler söyleyeceksiniz?" sorusuna ise Levent Çakıroğlu, "Topluluk tarihinde altın harflerle yazılacak bir dönem yaşadık. Şirketlerden arkadaşlarımızın liderliğiyle ve aldığı inisiyatiflerle ortaya çıkan ve büyük toplumsal fayda yaratan projeler oldu. Buna ilave olarak mümkün olduğu kadar üretimi de devam ettirmemiz gerekiyordu. Ofislerde ve fabrikalarda, mühendislikte, üretimde sahada canla başla görev yapan arkadaşlarımız oldu. Dolayısıyla hem sağlık kuruluşlarımızda çalışan kıymetli hekim, hemşire ve diğer sağlık personellerimizi hem fabrikalarımızda ve ofislerde çalışan arkadaşlarımızı kahraman olarak görüyorum ve onlara müteşekkirim" diye cevapladı. Levent Çakıroğlu'nun konuk olduğu söyleşiye **buradan** ulaşabilirsiniz. ■

NELER OLDU?

ULUSLARARASI PİYASALARDAN YAPI KREDİ'YE 880 MİLYON DOLAR KAYNAK

YAPI KREDİ, ULUSLARARASI PİYASALARDAN 780 MİLYON DOLAR SENDİKASYON VE AVRUPA İMAR VE KALKINMA BANKASI'NDAN (EBRD) 100 MİLYON DOLAR OLMAK ÜZERE TOPLAM 880 MİLYON DOLARLIK KAYNAK SAĞLADI.

Yapı Kredi'nin 18 ülkeden, 36 bankanın katılımı ile iki ayrı döviz cinsinden sağladığı 780 milyon dolarlık sendikasyon kredisi, ihracatın finansmanı için kullanılacak. EBRD ile imzalanan sözleşme kapsamında elde edilen 367 gün vadeli 100 milyon dolar ise küçük ve orta ölçekli işletmelerin kısa vadeli likidite ihtiyaçlarına tahsis edilecek. Yapı Kredi'nin 199 milyon dolar ve 535 milyon Euro

olmak üzere iki ayrı döviz cinsinden sağladığı sendikasyon, katılımcı sayısı olarak yılın en yüksek katılımlı işlemi olurken, kredinin tutarı sözleşmeye eklenen akordeon özelliği sayesinde, gelen yeni katılımlarla artırılabilir. Yapı Kredi CEO'su Gökhan Erün, COVID-19 salgını nedeniyle tüm dünyanın içinden geçtiği bu zorlu sürece rağmen yılın şu ana kadarki en yüksek katılımlı sendikasyon

kredisine imza attıklarını belirterek, "Bu, Türkiye ekonomisine ve Yapı Kredi'ye uluslararası alanda duyulan güvenin çok önemli bir göstergesi... Güçlü sermaye yapımız, insanı merkeze alan; yenilikçi, sınır tanımayan hizmet anlayışı ve nitelikli insan kaynağımızla reel sektörü destekleyerek ülke ekonomisine doğrudan katkıda bulunmayı aralıksız sürdüreceğiz" diye konuştu. ■

AYGAZ AİLE İÇİ ŞİDDETE KARŞI HAREKETE GEÇTİ

AYGAZ, UN WOMEN İLE BİRLİKTE "ŞİDDETE SESSİZ KALMA!" DİYEREK COVID-19 SÜRECİNDE YAŞANAN AİLE İÇİ ŞİDDETE VE SÜRECİN KADINLAR ÜZERİNDEKİ HEM SOSYAL HEM DE EKONOMİK ETKİLERİNE DİKKAT ÇEKİYOR.

Koç Topluluğu'nun toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmaları kapsamında, 2016 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi (UN Women) ortaklığında oluşturulan Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ne imza atan Aygaz, COVID-19'a mücadele sürecinde aile içi şiddete maruz kalan kadınlara yönelik bir dizi çalışma başlattı. BM Kadın Birimi Türkiye Ofisi iş birliğiyle başlatılan çalışma kapsamında Aygaz bayi ve istasyon ağı, Aygaz İletişim Hattı ve sosyal medya kanallarını seferber ederek kadınlara ulaşmaya çalışıyor. COVID-19'a mücadele sürecinde ailelerin evde kalmasının kadınların bakım ve ev işi yükünü daha da artırdığı, buna ek olarak zorlu süreçte ev içi şiddet vakalarının da artış gösterdiği belirtiliyor. Küresel salgının yaşandığı bu dönemde, dayanışma ve karşılıklı anlayışın kaçınılmaz olduğuna dikkat çeken Aygaz, COVID-19'un kadınlar üzerindeki sosyal ve ekonomik etkilerini aktaran bilgilendirici içerikleri paylaşarak toplumsal farkındalığı artırmayı amaçlıyor. ■

ŞİDDETE SESSİZ KALMA!

ŞİDDET GÖRDÜĞÜNDE;

ARAYABİLECEĞİN NUMARALAR		KULLANABİLECEĞİN UYGULAMALAR
155 Polis	156 Jandarma	 Türkiye Vodafone Vakfı Mobil Uygulaması
ALO 183 Sosyal Destek Hattı	112 Acil Çağrı Merkezi	
157 Yabancılar İletişim Merkezi		
0212 656 96 96 0549 656 96 96 Aile İçi Şiddet Acil Yardım Hattı		

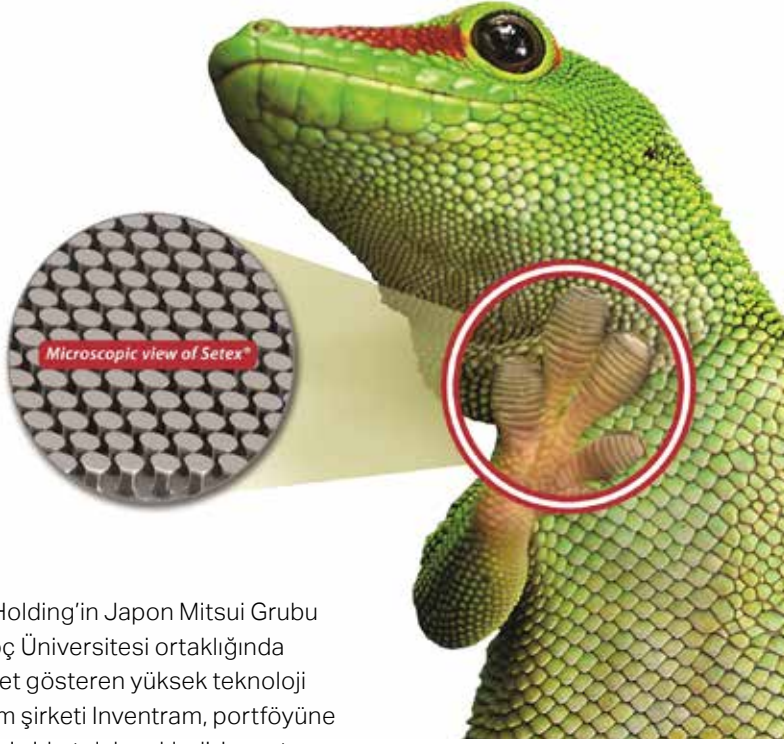
In support of
**WOMEN'S
EMPOWERMENT
PRINCIPLES**
Established by UN Women and the
UN Global Compact Office

dpet

AYGAZ

INENTRAM PORTFÖYÜNE İKİ YENİ ŞİRKET EKLEDİ

DÜNYADA ÇIĞIR AÇACAK YENİ TÜRK ŞİRKETLERİNİ PORTFÖYÜNE KATAN INENTRAM, KOÇ HOLDİNG İLE BİRLİKTE TÜRKİYE'DE VISPİRA VE ABD'DE NANOGRIPTİCH'İN YATIRIMCISI OLDU.

Koç Holding'in Japon Mitsui Grubu ve Koç Üniversitesi ortaklığında faaliyet gösteren yüksek teknoloji yatırım şirketi Inentram, portföyüne iki yeni şirket daha ekledi. Inentram, Koç Holding ile birlikte perakende sektöründe faaliyet gösteren üretici firmalara resimlerden otomatik ürün tanıma teknolojisi ile hizmeti veren Vispera ve mikro-fiber polimer bazlı kuru yapışkan teknolojisinin ilk ticari üreticisi olan nanoGriptech şirketlerine yatırım yaptı. Inentram'ın stratejik planlamaları doğrultusunda şirket yatırımlarını gün geçtikçe arttırdıklarını belirten Inentram Genel Müdürü Cem Soysal, "Gelişimlerini uzun süredir takip ettiğimiz bu iki kıymetli şirketin gelecek potansiyellerini gördük. Her iki şirketin de ihtiyaç duyduğu sermaye katkısını sağlayarak çok değerli buluşların, geniş pazarlara erişmesinde önemli bir rol aldık. Yatırım yaptığımız şirketlerden

biri olan Vispera, başarısını şu an global pazarlarda sürdüren ve tüm coğrafyalarda perakende şirketlerine ulaşmak isteyen bir şirket. Aynı şekilde nanoGriptech'in patenti korunan ve özel bir yöntemle geliştirilen kuru yapıştırma tekniği ile ürettiği ürünler, hem üreticilere hem de son tüketiciye inovatif çözümler sunuyor. Sahip oldukları ve geliştirdikleri teknolojilerin gücüne ve vizyonuna inanarak yaptığımız yatırım dışında iş tecrübemiz, satış kanalı gücümüz ve bilgi birikimimiz ile bu iki şirkete çok önemli katkılar sağlayacağız. Bize olan inancı ve güveni ile bu hedeflerimizi hayata geçirmemizi mümkün kılan Koç Holding'e çok teşekkür ediyoruz" dedi. ■

TANI, CHİPPİN'LE TÜKETİCİNİN NABZINI TUTUYOR

TANI'NİN MÜŞTERİ PROGRAMI CHİPPİN, İKİ BİNDEN FAZLA ÜYE İŞ YERİ NOKTASINDA HEM ZİNCİR HEM DE LOKAL MARKALAR İLE KULLANICILARINA MOBİL ÖDEME DENEYİMİ SUNUYOR.

TANI, markaların mağaza, web ve mobil kanallarında müşteri sadakati ve deneyimini veriler ile uyumlu yönetmelerini sağlayan çözümler sunuyor. Markanın temassız ödeme müşteri programı Chippin; temas etmeden, limitlere takılmadan ödeme fırsatı sunuyor. Her ödemede ödenen tutarın bir kısmını geri kazandırması ve tüketici dostu kampanyalarıyla kullanıcılarına destek vermesiyle, firmaların da stratejik pazarlama iletişim ve faaliyetlerini mobil çözümleriyle destekliyor. Chippin pratik mobil anket altyapısı ile 400 bini aşkın kullanıcının görüş ve ihtiyaçlarını yakından takip ederek, istek ve ihtiyaçlarını anlayıp tutumlarını ölçmek için araştırmalar yapabiliyor. Yarım günde binlerce kullanıcının gönüllü katılım gösterdiği anketler, Chippin sayesinde anlık olarak raporlanabiliyor. Bu şekilde kullanıcıların nabızı gerçek zamanlı tutulurken, üye firmalara da tüketici tercihlerine yönelik anlık ve hızlı bir şekilde iç görüş sağlanıyor. ■

Markanın temassız ödeme müşteri programı Chippin; müşterilere temas etmeden, limitlere takılmadan ödeme fırsatı sunuyor.

KOÇ TOPLULUĞU STAJLARI ARTIK ÇEVİRİMİÇİ

KOÇ HOLDİNG İNSAN KAYNAKLARI DİREKTÖRLÜĞÜ, YENİ DÖNEMİN DİNAMİKLERİNİ GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURARAK TÜM TOPLULUK ŞİRKETLERİ İLE YAZ VE GÜZ DÖNEMİ STAJ PROGRAMLARINI ÇEVİRİMİÇİ PLATFORMA TAŞIDI.

Koç Topluluğu şirketlerinin çevrimiçi staj ilanları, bu yıl Koç Holding ev sahipliğinde ilk kez gerçekleştirilen "Koç Topluluğu Dijital Kariyer Buluşmaları" etkinliğinde yayınlandı. Bu program ile Türkiye'nin ve dünyanın her yerinden Koç Holding ve Topluluk Şirketleri'nde çevrimiçi staj yapmak mümkün olacak. Koç Holding ev sahipliğinde düzenlenen Dijital Kariyer Buluşmaları etkinliğine kayıtlar ise 5 Haziran'da başladı.

Koronavirüs salgını kapsamında alınan önlemler doğrultusunda Koç Topluluğu genelinde 200'ü aşkın stajyer, çalışmalarına online olarak devam ediyor. Öğrencilerin sağlığını önceliği olarak konumlayan Koç Topluluğu, gençlerin ofise gelmeden de iş hayatına dâhil olmalarını ve kendilerini geleceğe hazırlamalarını sağlayarak, onların

geleceğe yönelik kaygılarını azaltmayı hedefliyor. Uçtan uca tasarlanan çevrimiçi staj deneyimi, başvuru aşamasından değerlendirme, oryantasyon, stajın başlaması ve sona ermesine kadar geçen tüm adımların online

platform ve sistemler üzerinden yürütülmesine olanak sağlıyor. Stajyerler, yöneticileri ile periyodik olarak online görüntülü görüşmeler yapabilecek, bağlı oldukları ekiplerle çevrimiçi sohbetlere ve toplantılara katılabilecek. ■

ARÇELİK'TEN 2030 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HEDEFLERİ

ARÇELİK, 2030 YILINA DOĞRU KISA-ORTA-UZUN VADELİ HEDEFLERİNİ AÇIKLADIĞI 12'NCİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU'NU YAYIMLADI.

Sürdürülebilirlik alanında sektöre liderlik eden Arçelik'in 12 ülkedeki operasyonları ile ilgili gelişmeleri paylaştığı 2019 Sürdürülebilirlik Raporu ile ilgili değerlendirmelerde bulunan Arçelik CEO'su Hakan Bulgurlu, "Sürdürülebilir bir dünyanın bugünden atacağımız adımlarla mümkün olacağı inancıyla 'Geleceği İyileştiren Teknolojiler' çatı yaklaşımımızı belirledik. Global yaygınlığımız, geniş paydaş ağımız

ve gezegeni, yaşamımızı ve işimizi iyileştiren teknolojilerimizle çevresel ve sosyal sorunların çözümü için somut adımlar atıyoruz" dedi.

"Hack the Normal"de bulundu

Dijital dönüşüm vizyonunu gerçekleştirmek için yürüttüğü projelerin yanı sıra fikirlerin hayata geçirilmesine imkân sağlayacak teknolojik ve organizasyonel yapılar sunan Arçelik, küresel COVID-19

krizinin beraberinde getirdiği dinamikleri etkili yönetmek için öncü bir adım daha attı. Organik olarak büyüyen bir dayanışmanın, gidişatı tersine çevireceğine inanan Arçelik İnovasyon ekibi tarafından, 15-17 Mayıs tarihleri arasında "Hack the Normal" ismiyle düzenlenen online hackathon, ticarileşme potansiyeli olan yeni ürün, hizmet ve iş modellerini geliştirmeye davet etti. ■

"ÇEVRESEL VE SOSYAL KONULARI GÜNDEMLERİNE ALAN ŞİRKETLER HAYATTA KALABİLECEK"

♦ ♦ ♦

Global salgının etkileri, iş yapış biçimlerinden iletişim stratejilerine kadar şirketleri yeni bir bakış açısı geliştirmeye zorluyor. Şirketler marka yönetimi ve iletişim stratejilerini yeniden gözden geçiriyor ve hayatta kalabilmek için yeni yollar arıyor. Koç Holding, Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Direktörü Oya Ünlü Kızıl ile Topluluğun kriz döneminde uyguladığı strateji ve aksiyonlar ile iletişim dünyasını bekleyen yeni dinamikleri konuştuk.

Koronavirüs salgınının etkilerine karşı her marka kendine göre bir duruş sergiledi. Bu dönemde özel iletişim stratejisiyle öne çıkan Koç Topluluğu, yaptığı çalışmalarla kamuoyundaki "güvenilir marka" itibarını daha da güçlendirdi. Toplum yararını gözeterek aldığı aksiyonlarla virüsle mücadelede rol alan Topluluk, bu yönüyle Dünya Ekonomik Forumu tarafından da örnek gösterildi.

Tek bir düşmana karşı savaşmak, sadece devletlerin ve şirketlerin değil tüm dünyanın küresel sorunlar üzerinde el birliğiyle hareket etmesi gerektiğini gösteriyor. Nitekim Dünya Ekonomik Forumu, hızlıca ve birlikte hareket edersek, 'paydaş kapitalizmini' hayata geçirerek daha iyi bir dünyaya ulaşabiliriz açıklamasında bulundu. Şirketlerin kararlarında önemli etkisi olan yatırımcıların ve derecelendirme kuruluşlarının da bu konuda harekete geçtiğini belirten Koç Holding Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Direktörü Oya Ünlü Kızıl "Özetle, bu kriz bize ancak çevresel, sosyal ve yönetim konularında yatırım yapan şirketlerin uzun vadede hayatta kalabileceğini gösteriyor" diyor.

Koç Topluluğu, koronavirüs krizi karşısındaki çevik yönetimiyle en hızlı aksiyon alan şirketlerin başında geliyor. Küresel bazda örnek gösterilen bu dönüşüme hangi değer ve kavramlar şekil verdi? Sürecin Koç marka ve itibar yönetimi açısından arka planını anlatır mısınız?

Salgının ülkemizde yaygınlaşmaya başladığı ilk gün itibarıyla, Koç Holding Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Direktörlüğü olarak tüm Topluluk şirketlerimizin marka ve iletişim profesyonellerinin yer aldığı merkezî bir çalışma grubu oluşturduk. Bu çevik çalışma grubu aracılığıyla tüm markalarımızın süreç boyunca COVID-19 Kriz Masası bünyesinde değerlendirdiğimiz ulusal ve global ölçekteki marka ve medya süreçlerinden anlık olarak haberdar olmasını sağladık. Olumsuz gelişmeler paralelinde, dünya genelinde, özel sektörün aldığı önlemler, iletişim çalışmaları ve topluma verdiği mesajları günlük

kapsamlı benchmark analizleri şeklinde inceledik. Bu süreçte itibar yönetimine katkı sağlayabilecek ve zarar verecek her türlü standardı bir rehber niteliğinde günlük olarak tüm şirketlerimizle paylaştık. Özetle Topluluk geneline yönelik almış olduğumuz kararlar ve Topluluk şirketlerimizin pandemi sürecinde toplumsal fayda yaratmak için attığı hızlı ve değerli adımlar ile bize yakışan bir liderlik örneği sergilediğimizi düşünüyorum. Ekiplerimizin koordinasyonu ve Topluluğumuzda her çalışma arkadaşımızın özveriyle sahiplendiği "toplumsal fayda yaratma" arzusu ile pek çok soruna hızlı çözümler üretmeyi başardık. "Topluma fayda sağlamak" geçmişten günümüze taşıdığımız en önemli değerlerimizden biri... Her türlü zor koşul altında var olmayı sürdüren bu anlayışımız

"Salgının ülkemizde yaygınlaşmaya başladığı ilk gün itibarıyla, Koç Holding Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Direktörlüğü olarak tüm Topluluk şirketlerimizin marka ve iletişim profesyonellerinin yer aldığı merkezî bir çalışma grubu oluşturduk"

sayesinde, farklı sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerimiz ortak bir duyguda ve aynı amaçta buluşabiliyor. DNA'sında dayanışma, dürüstlük, samimiyet ve şeffaflık olan ve varlık sebebini topluma karşı duyduğu sorumluluk üzerinden tanımlayan bir kurum olarak, sadece ülkemize değil, dünyaya ilham olacak uygulamaları hayata geçirmeye çalışıyoruz. Koronavirüsle mücadelede ortaya çıkan aksiyonlar, işte bu değerler bütünü ve bakış açısının bir ürünü...

COVID-19 dönemi ile şirketlerin stratejik iletişim çalışmalarında nasıl bir dönüşüm olmasını bekliyorsunuz? İçerikten mecra kullanımına kadar iletişimde değişimlere dair öngörüleriniz nelerdir?

COVID-19 süreci, geleneksel yöntemlerin yanı sıra sosyal medyanın daha aktif kullanıldığı iletişim stratejilerini hızlandırdı. Artık kuvvetli bir sosyal medya iletişimi

stratejisiyle kamuoyunun neredeyse tamamına ulaşabilmek ve istediğimiz her çalışmayı anlatabilmek mümkün... Tabii sosyal medyanın gücünü doğru kullanabildiğimiz sürece... İletişim karmaşalarının önüne geçmek için basına ayrı, sosyal medyaya ayrı mesajlar vermekten kaçınmamız gerektiğini düşünüyorum. Biz Koç Holding olarak bu riski göz önünde bulundurarak sosyal medyada ve basında yaptığımız paylaşımları eş zamanlı hâle getirdik. Tek ses olduk. Bir bakıma alışılmış iletişim modellerinin de dışına çıktık. Bu sayede "yeni normal" dediğimiz bu dönemi krizin doğasına uygun bir şekilde yönetebildiğimizi düşünüyorum. Bu dönemde sosyal medya kanallarına bir iletişim fırsatı gözüyle bakmak, hem şirket çalışmalarımızı hem de vermek istediğimiz

mesajları kamuoyuna iletmek açısından faydalı oldu. Haberlerimizle kamuoyunun büyük kesimine ulaştık, medyada geniş yer bulduk. Ayrıca Koç Holding olarak sosyal medya kanallarımızı Topluluk şirketlerimizin bu süreçte hayata geçirdiği projelere de açtık ve kapsayıcı bir iletişim kanalına dönüştürdük. Kriz dönemlerinde yapılan her türlü iletişim çalışmasına ilave özen göstermek gerekiyor. İyi niyetlerle yapılan çalışmaların bile marka itibarına zarar verebileceği ihtimalini göz ardı etmemeliyiz. Yapılan iletişim çalışmaları gündemden bağımsız olmamalı; insanlara fayda sağlarken endişe yaratmaktan ve fırsatçı olarak algılanmaktan uzak olmalı... Şirketler stratejik iletişimlerini oluştururken şeffaf ve sağduyulu bir yaklaşım benimsemeye gayret etmelidir. Topluma umut veren, iyi hissettiren bir iletişim dili kullanan şirketlerin rakiplerinin önüne geçeceğini düşünüyorum.

Birçok şirket küresel salgınla birlikte stratejilerini revize ederken itibar yönetimi alanında da değişiklikler yapmayı planlıyor. Sizce önümüzdeki dönemde başarılı itibar yönetimi stratejisinin köşe taşları neler olacak?

Yaşadığımız dünyadaki; eşitsizlik, adaletsizlik, iklim değişikliği, terör olayları, göçler, artan işsizlik rakamları ve son olarak koronavirüs salgını; acil, ama aynı zamanda kapsamlı çözüm önerilerini zorunlu kılan "global sorunlar". Tüm bu sorunların çözümünde özel sektörün sorumluluğu çok büyük... Yıllar içerisinde değişen bu "sorumluluk" tanımı şirketlerden beklenen nitelikleri de beraberinde dönüştürdü. Yapılan araştırmalar ve yaşadıklarımız gösteriyor ki tüketicilerden yatırımcılara ve çalışanlara kadar tüm paydaşlarımız, insanı merkeze alan, küresel sorunlar karşısında çözümün bir parçası olmaya çalışan markaları tercihleriyle destekliyorlar. Pazarlama dünyasının "purpose" olarak da adlandırdığı "marka amacı", yani markanın toplumsal fayda odağındaki varlık sebebinin nasıl tanımladığı, çok önemli bir unsur hâline geldi. Bireyler, kendi hassasiyetleri ile örtüşen konulara odaklanan, bu konuların çözümü için aksiyon alan markaları tercih etmeyi, kendilerini ifade

etmenin bir şekli olarak görüyor. Ve hatta son dönemde tüketici, markaların sadece bir amaca sahip olmasını değil, kendisini de bu yönde harekete geçmeye davet etmesini de bekliyor. Yol göstermesini, öncülük ederek, iyi ve doğru olana yönelik bireylerin üzerine düşen sorumlulukları netleştirmesini istiyor.

Özetle; şirketlerin iş hacmi ve kârlılığı büyütmesinin, sürdürülebilir ve çevreci yaklaşımlarla çelişmediği, tam aksine güçlendirdiği bir dönemdeyiz. Marka itibarı artık bir bütün olarak "markanın toplum üzerindeki etkisinin bir ifadesi, yansıması" durumunda. ..Topluma, dünyaya, insanlığın geleceğine en iyi nasıl hizmet ederim diyen, buna yönelik aksiyon alan ve konuşan markalar tüketicinin kalbinde yer ediniyor. Pandemi sonrasında da bunu başarmış markaların paydaşlarının kalbindeki yerlerini koruyacaklarını söyleyebilirim.

Türkiye İtibar Endeksi Araştırması'na göre, "Türkiye'nin En İtibarlı Markası Ödülü" üst üste 8. kez Koç Holding'e verildi. Pandemiyle birlikte itibar yönetiminizi güçlendirecek ne gibi çalışmalar yapacaksınız?

Koç markası 100 yıla yaklaşan bir geçmişin

getirdiği çok önemli temel değerlere sahip. Topluluğumuzun kuruluşu olan 1926'dan bu yana benimsediğimiz, kurucumuz Vehbi Koç'un "Ülkem varsa ben de varım" felsefesi, aslında tam da içinden geçtiğimiz yıllarla örtüşen bir marka vizyonu sunuyor. Bizim için refah kavramının, yaşadığımız ve çalıştığımız dünyanın refahıyla doğrudan bağlantılı olduğunu bilerek hareket etmemizi sağlıyor. Bu kıymetli mirasa ve iş yapış şeklimize yıllar içerisinde, özünü "sürdürülebilir kalkınma hedefleri"nden alan yeni küresel değerler entegre ettik. Bu değerler bütünü her koşulda çapa olarak kullanarak itibar yönetimimizde tutarlı bir yol izliyoruz.

Hem sahada hem de söylemde 4 ana kulvara odaklanıyor; "İş, insan, dünya ve toplum için birlikteyiz" diyoruz. Büyük ve karmaşık meselelere yenilikçi yöntemler ve iş birlikleri ile çözümler bulmayı, toplumda değişimin öncülüğünü yapmayı ve işimizi daha da ileriye taşımaya önceliğimiz sayıyoruz. Pandemi sürecinde olduğu gibi sonrasında da en iyi yaptığımız şeyi yapmaya, yani ekonomik ve toplumsal kalkınma alanında öncü olmaya ve ilham vermeye devam edeceğiz.

Bu dönemde markaların müşterilerinin yanında olduğunu hissettirmesi büyük önem taşıyor. Koç Holding olarak "İyileşeceğiz" filmiyle tüm Türkiye'nin yanında olduğunuz mesajını verdiniz.

Bu film fikri nasıl ortaya çıktı, nasıl şekillendi ve nasıl dönüşler aldınız?

Koç Topluluğu şirketleri olarak pandemi sürecinde pek çok önemli projeyi hayata geçirirken ve iletişime taşırken gördüğümüz önemli bir şey de şu oldu; bugünlerde toplumun en çok ihtiyaç duyduğu şey "umut". İnsanlar bu dönemde yapılan iyi şeyleri duymak istiyorlar. Aksiyonla desteklenen olumlu iletişim toplumda karşılık buluyor ve hatta bir adım daha ötesine geçerek güven veriyor. Bu nedenle Koç Holding'in lider şapkasıyla ihtiyaç duyulan umudu vermesi gerektiğine inandık. Belki de tarihte ilk defa, tüm gezegen tek bir düşman ile

mücadele ediyoruz. Herkesin birbirinden sorumlu olduğu ve bir başkasının hayatının kişilerin bireysel kararlarına bağlı olduğu bugünlerde, dayanışmanın ne kadar önemli olduğunun altını çizdik. Bu dönemin; biz insanları, biz kurumları sürüklediği öz değerlendirmeye ve bunun yaratacağına inandığımız "daha iyi olma" etkisine vurgu yapmak istedik. Tek bir kelimeye iki anlamı yükleyerek, hem bu salgını yeneceğimize hem de sonrasında daha iyi kararlar alarak "iyileşeceğimize" dair umut verdik. Reklam filmimizdeki bu olumlu mesaj, süreci tüm gerçekliğiyle tanımlamaktan çekinmememiz, ortaya koyduğumuz gelecek temennisindeki samimiyet ve elbette Koç Topluluğu olarak vaadimizin arkasında durma gayretiyle attığımız her adım sayesinde, son derece olumlu dönüşler aldık. Topluluk şirketlerimizin de desteği ile filmimiz herhangi bir medya yatırımına ihtiyaç olmadan milyonlarca insana ulaştı, sahiplenildi, paylaşıldı. Tüm bunlara ek olarak, bu dönemde, ekibimizin ve şirketlerimizdeki çalışma arkadaşlarımızın eksiksiz koordinasyonu sayesinde, merkezî yönetim anlayışıyla çalışarak, Topluluk genelindeki iletişim çalışmalarına yön veren bir çatı söylem oluşturmuş olduk. Bu sayede markalarımızın aynı konu dâhilindeki farklı iletişim çalışmalarını, tek çatı konsept altında toplayan bir projeye imza attık. Bu da bize etki gücümüzün ne kadar geniş ve attığımız her adımın aslında ne kadar önemli olduğunu bir kez daha hatırlattı.

COVID-19 ile birlikte hepimiz "Dünya olarak olağanüstü bir dönemden geçiyoruz" diyoruz. Oysa salgından öncesini de olağan bir dönem olarak değerlendiremeyiz. İklim krizi, çevre kirliliği, göç sorunu, ekonomik eşitsizlikler gibi dünyanın geleceğini tehdit eden birçok unsur var. Yaşadığımız salgının sürdürülebilirlik konularına etkileriyle ilgili neler öngörüyorsunuz?

İklim krizi, ekonomik kriz ya da sağlık krizi... Yaşanılan krizin kaynağı ne olursa olsun,

şu anda da çok yakından şahit olduğumuz gibi tüm krizler her türlü eşitsizliği ve kırılganlıkları daha görünür hâle getirirken, krizlerin sosyal ve ekonomik etkileri bu eşitsizlikleri daha da derinleştiriyor. Aslında krizlerin kaynağında da yine bu kırılganlıklar var. Koronavirüsü doğa ve biyolojik çeşitliliğe verdiğimiz zararın sonuçlarıyla ilişkilendiren önemli bilimsel çalışmalar var. Önümüzdeki krizleri önlemek ya da etkilerini en aza indirmek için öncelikle nedenlerini ortadan kaldırmamız şart... Bu nedenle, toparlanma sürecinde alacağımız her kararı bu bakış açısıyla almamız gerektiğini düşünüyorum. Bu zorlu süreci, toplumları, şirketleri ve ekonomileri daha güçlü, dayanıklı ve kapsayıcı hâle getirmek için bir fırsat olarak görmeliyiz.

"Tek bir kelimeye iki anlamı yükleyerek, hem bu salgını yeneceğimize hem de sonrasında daha iyi kararlar alarak 'iyileşeceğimize' dair umut verdik"

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD)'ın sitesinde yayınlanan bir makalede, dünyanın her yerinde kadınların, koronavirüs pandemisi gibi krizlerin neden olduğu ekonomik krizler karşısında daha dezavantajlı kesimde yer aldığına dikkat çekiliyor. Sizce bu dezavantajı gidermeye yönelik iş dünyasına ne gibi sorumluluklar düşüyor? TÜSİAD Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu Başkanı olarak bu konuyla ilgili neler söylemek istersiniz?

Geçmiş deneyimler krizlerin kadınlar ve erkekleri aynı şekilde etkilemediğini ortaya koyuyor. COVID-19 salgınında da dünyanın her yerindeki kadınlar ve kız çocukları bu krizden erkeklerle göre daha fazla etkileniyor. Elbette salgının kadınlar üzerindeki en önemli etkisi ekonomik...

Kadınlar daha az kazandıkları, daha az birikim yapabildikleri ve güvencesiz işlerde daha çok çalıştıkları için krizin ekonomik sonuçlarından daha çok etkileniyorlar. Krizlerin kadın istihdamı üzerindeki olumsuz etkilerine karşılık özel sektörün mutlaka harekete geçmesi gerekiyor. Kadın çalışanlarını desteklemeleri ve kurumsal müdahale planlarında toplumsal cinsiyet eşitliğini göz önünde bulundurmaları çok önemli... Diğer yandan müdahalelerin ve bu alandaki politikaların etkili olabilmesi için veriye dayalı olmaları şart... O nedenle cinsiyete göre ayrıştırılmış veri toplanması gerekiyor. Bu kapsamda, Başkanlığını yürüttüğüm TÜSİAD Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu olarak, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'yle birlikte TÜRKONFED'in de iş birliğiyle "COVID-19 döneminde kadın çalışanlara yönelik politika ve aksiyonlar" konulu bir araştırma yapıyoruz. Bu çalışmanın sonuçları ile şirketlere politikalarını şekillendirirken yol gösterici olmayı hedefliyoruz. Ayrıca COVID-19 dönemindeki karantina sırasında hem Türkiye'de hem de dünyada ev içi şiddette artış olduğu gözleniyor, kadınların karşılıksız bakım emeği yükleri de ağırlaşıyor. Bu dönemde aile içi şiddet konusunda Aygaz, evdeki sorumlulukların paylaşımı konusunda da HeForShe olarak projeler yürüttük.

Koronavirüs salgını ile birlikte toplumsal sorunların çözümünde iş dünyasından beklentilerin de arttığını gözlemledik. Bu yeni anlayış çerçevesinde markalar mevcut sorumluluklarına sizce neleri eklemeli? Sorumluluklarını hangi değerler üzerine inşa ederlerse geleceğin kazananı olurlar?

Dünya Ekonomik Forumu'nun ocak ayında yapılan yıllık toplantısında bu sene, gelir eşitsizliği, toplumsal ayrımlar ve iklim krizinin üstesinden gelmek için tek çare olarak gösterilen "paydaş kapitalizmi" kavramı öne çıktı. Bu günlerde de, yine Dünya Ekonomik Forumu "Now is the time for a great reset" diyerek, hızlıca

ve birlikte hareket edersek, COVID-19 krizinin "paydaş kapitalizmini" hayata geçirmek ve daha iyi bir dünya düzeni inşa etmek konusunda fırsat olacağını belirtti. Önümüzdeki dönemde çalışmalarını bu alanda yoğunlaştıracığını açıkladı. Şirketlerin kararlarında önemli etkisi olan hisse yatırımcıları da uzunca bir süredir ESG dediğimiz "çevresel, sosyal ve yönetim" konularını gündemlerine aldılar, yatırım kararlarında bu alanları önceliklendiren şirketlere yatırım yapıyor, bu alanlarda performanslarını zayıf buldukları şirketlerden yatırımlarını tamamen çekiyorlar. Derecelendirme kuruluşları, şirketleri değerlendirirken çevre etkileri dışında artık çalışan hakları, tedarik zincirlerindeki insan hakları uygulamaları gibi konulara da ağırlık vereceklerini açıkladılar. Özetle, bu kriz bize ancak çevresel, sosyal ve yönetim konularını gündemlerine alan şirketlerin uzun vadede hayatta kalabileceğini gösteriyor.

Geçmiş dönemde Başbakan Baş Danışmanı olarak Türkiye siyasetini ve dinamiklerini yakından tecrübe ettiniz. Ayrıca öncesinde bürokrasi ve Dünya Bankası yıllarınız ve hâlen TÜSİAD, WWF ve İKSV gibi önemli sivil

"İnsanlar artık geleceklerinin, siyasetin kısa vadeli gündemine kurban edilemeyecek kadar kırılğan olduğunu görüyor ve pek çok alternatif kanaldan seslerini yükseltiyor, iş birliği yapıyorlar"

toplum kuruluşlarında yönetim kurulu üyeliği şapkalarınız da bulunuyor. Bu deneyimlerinizden hareketle geleceği nasıl okuyorsunuz?

Ben geçmiş tecrübelerim ışığında, toplumsal talepleri ve çevresel hassasiyetleri de dikkate alan daha başarılı ve adil bir küreselleşmenin mümkün olduğuna inanıyorum. Ancak bunun için küresel iş birlikleri ve bu kararları hayata geçirecek basiretli devlet yöneticileri şart... Böylesi bir değişim küresel barışa da hizmet edecektir. İnsanlar artık geleceklerinin, siyasetin kısa vadeli gündemine kurban edilemeyecek kadar kırılğan olduğunu görüyor ve pek çok alternatif kanaldan

seslerini yükseltiyor, iş birliği yapıyorlar. Bakın, COVID-19 döneminde dünya başkentlerinde siyasetten çatlak sesler ve içi boş popülist söylemler yükselirken, bilim insanları küresel bir dayanışma içerisinde, hayatı savunuyorlar. İklim krizine karşı, ırkçılığa karşı milyonlarca genç yürüyüş yapabiliyor. Bu ve pek çok farklı nedenden dolayı insana dair, hele ki gençlere dair çok umutluyum... Tabii ki evlerimizden çıkma özgürlüğünü dahi bir süreliğine yitirdiğimiz, insani endişelerimizin arttığı, içeride ve dışarıda ekonominin adeta durduğu, siyasi tartışmaların karamsarlığa neden olabildiği, belirsizliklerin önümüzü görmeyi zorlaştırdığı zamanlardan geçiyoruz. Ancak görüyorum ki tüm bu gelişmeler aslında "insanı ve hayatı odağına alan" dinamiklere hız kazandırıyor.

Az önce değindiğim gibi, bu senenin başında Davos toplantıları "paydaş kapitalizmi" temasıyla yapılmıştı. Zirve'nin neredeyse 50 sene sonra değiştirilen manifestosunda ilk kez insan haklarına saygılı üretimin, yolsuzlukla mücadelenin, yeşil ekonominin, adil rekabet ve ücretlendirmenin altı çizilmişti. Daha iyi bir dünya için tüm paydaşların iş birliği yapması gerektiği vurgulanmıştı. Salgınla tetiklenen bu son kriz, tüm dramatik boyutlarıyla birlikte, aslında heba edilemeyecek bir fırsat gibi de görünüyor. Nitekim bir sonraki Davos toplantısının "The Great Reset" temasıyla yapılacağı geçtiğimiz günlerde açıklandı; amaç "paydaş kapitalizmi" ilkelerinin küresel düzenlemelere yansıtılmasını, temenniden çıkıp somutlaşmasını sağlamak... Bu sadece bir örnek... Dünyanın her yerinde pek çok iş birliği platformu "böyle gitmez" gerçeğinin farkına vardı. Dolayısıyla "umutluyum" derken pasif bir iyimserlik hâinden bahsetmiyorum. Daha iyi bir dünya düzeni için hepimizin sorumluluk alanlarımızda en iyisini yaparak bu yeni düzenin inşasında rol almasından bahsediyorum. Ayrıca karamsarlığa kapılmak şu son dönemde başkaları için hayatını feda etmekten çekinmeyen bunca insanın anısına da saygısızlık olur.

DR. AHMET ÇİMENOGLU: “YENİ KÜRESEL YAPIDA TÜRKİYE AVANTAJLARA SAHİP”

♦ ♦ ♦

Koç Holding Ekonomik Araştırmalar Koordinatörü Dr. Ahmet Çimenoglu, salgın sırasında ülkelerin ekonomi yönetiminden bankacılık sistemine kadar birçok önemli konuda değerlendirmelerini aktararak Türkiye ve dünyadaki ekonomik gelişmeleri analiz etti.

RÖPORTAJ
Yasemin Balaban

FOTOĞRAF
Utku Baştürk

Pandemi sürecinin yarattığı belirsizlikler kuşkusuz ekonomi alanında da yansımaları buluyor. Dünyadaki genel ekonomik seyir ve ülkeler özelinde neler beklenebileceğine dair birçok konuda sorularımıza yanıt veren Koç Holding Ekonomik Araştırmalar Koordinatörü Dr. Ahmet Çimenoglu, yeni küresel ekonomik yapıda Türkiye'nin avantajlı ülkelerden biri olduğunu söylüyor. "Ben de ülkemizin tedarik zincirlerinin kısaldığı ve üreticiler, tedarikçiler ve tüketicilerin birbirlerine yakınlaştıkları bir süreçte önemli avantajlara sahip olduğunu düşünenlerdenim" diyen Çimenoglu, Türkiye'nin coğrafi konumu, imalat sanayiinin gücü ve dinamik iç pazarını avantajlar olarak gösteriyor. Ülkelerin 2008-2009 yıllarındaki finansal krizdeki eleştirilen tutumlarından ders çıkardıklarını düşünen Çimenoglu, COVID-19 salgınında hızlı ve etkili önlemler alındığını söylüyor. Uluslararası iş birliği ve koordinasyonun gerçekleşmemesi, otokratik eğilimlerin öne çıkması gibi olumsuz gelişmelerin yanı sıra Avrupa Birliği'nin ortak kararlar alıp üyelerine yardım etmesi örneğinde gözlenen olumlu eğilimlere de dikkat çeken Çimenoglu, "Her ne kadar salgının yarattığı sağlık ve güvenlik endişesi her şeyin ötesinde olsa da mesleki olarak salgın süreci biz ekonomistler açısından eşsiz bir laboratuvar ortamı yarattı" diyor.

Küresel salgınla birlikte farklı ülkeler farklı ekonomik önlemler aldı.

Sizce salgın sırasında ekonomisini en iyi yöneten ülkeler hangileri oldu? ABD ve Avrupa'daki para basma, teşvik gibi önlemleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

COVID-19 salgınının dünya ekonomisini son derece olumsuz bir şekilde etkileyeceğinin anlaşılmasının ardından, öncelikle gelişmiş ülkelerde olmak üzere bütün ülkelerde para ve maliye

politikaları hızla gevşetilmeye başlandı. Merkez bankalarının ve hükümetlerin hiç vakit kaybetmeden güçlü ve kararlı adımlar atmalarıyla birlikte, salgının finansal piyasalar ve bankacılık sektörü üzerindeki muhtemel yıkıcı etkilerinin büyük oranda önüne geçildi. Hatırlarsanız, 2008-2009 yıllarındaki global finansal krizde başta Avrupa'da olmak üzere otoritelerin birçok ülkede yavaş ve yetersiz tepki vermeleri büyük eleştiri konusu olmuştu. COVID-19 salgınına verilen hızlı ve güçlü tepkiyi görünce birçok ülkede ekonomi yönetimlerinin önceki krizde yapılan

"COVID-19 salgınına verilen hızlı ve güçlü tepkiyi görünce birçok ülkede ekonomi yönetimlerinin önceki krizde yapılan hatalardan önemli dersler çıkarttıklarını görüyoruz."

hatalardan önemli dersler çıkarttıklarını görüyoruz. Ekonomiye verilen destekler konusunda ABD ve Japonya'nın diğer ülkelerden birkaç adım öne çıktıklarını söylemek pek de haksızlık olmaz. Her ne kadar bu iki ülke kadar olmasa da, önceki kriz döneminde son derece kötü bir sınav veren Avrupa Birliği'nin de bu sefer daha etkili ve hızlı adımlar attığını gördük.

Mart başından itibaren salgının Çin sınırlarını aşarak küresel bir boyut kazanmasıyla, önlemlerin arka arkaya açıklanmaya başladığını gördük. Örneğin ABD Merkez Bankası (FED), 3 Mart'ta 50 baz puan, 15 Mart'ta da 100 baz puan olmak üzere toplam 150 baz puan faiz indirimine giderek politika faizini yeniden yüzde 0 - yüzde 0,25

bandına kadar geri çekti. Yine aynı günlerde piyasalardan sınırsız miktarda tahvil alımına başlayacağını açıklayan FED, yerel yönetimler ile küçük ve orta boy işletmeler için 2,3 trilyon dolarlık bir kredi paketi açıkladı. Uygulanan parasal genişleme programıyla birlikte, 11 Mart'ta 4,3 trilyon dolar olan FED'in bilanço büyüklüğü, 25 Mayıs itibarıyla 7,1 trilyon dolara ulaştı. FED'in bilançosunun önümüzdeki haftalarda da büyümeye devam etmesi bekleniyor. Genişlemeci maliye politikaları konusunda ise Japonya oldukça çarpıcı bir örnek teşkil ediyor. 20 Nisan'da 1,1 trilyon dolar büyüklüğünde bir ekonomik destek paketi açıklayan Japon hükümeti, 27 Mayıs'ta önceki pakete ilaveten 1,1 trilyon dolar daha mali destek önlemi aldı. Japon hükümetinin açıkladığı ekonomik önlemler, nominal bazda ABD'nin 2,3 trilyon dolarlık destek paketinin ardından dünyadaki en büyük ikinci destek paketi anlamına geliyor. Ancak daha önemlisi, toplamda 2,2 trilyon dolarlık bu iki paket, Japonya'nın millî gelirinin yüzde 40'ına ulaşarak bu ölçüt baz alındığında Japonya'yı diğer gelişmiş ülkelerin önüne geçiriyor. Avrupa Birliği'nin 27 Mayıs'ta açıkladığı 750 milyar euro tutarındaki ekonomik kurtarma ve yardım fonu ise büyüklüğünden çok, anlamı itibarıyla öne çıkıyor. 500 milyar euro'luk kısmı salgından en çok etkilenen ülkelere daha çok olmak üzere hibe, 250 milyar euro'luk kısmı da krediden oluşan bu paket, krizler karşısında ortak hareket edememesi nedeniyle ağır eleştirilere maruz kalan Avrupa Birliği açısından oldukça önemli bir adım olarak değerlendiriliyor. Bu paketi daha da anlamlı kılan ise, paketin fonlanması için AB'nin tahvil ihracı yoluyla ortak borçlanmaya çıkacak olması... Hollanda, Danimarka, İsveç ve Avusturya'nın itirazlarına rağmen Avrupa Birliği'nin ortak borçlanma kararı alması, birliğin siyasi devamlılığı açısından da önemli bir mihenk taşı olarak telakki ediliyor.

Yaşadığımız bu süreç birçok sektör olduğu gibi finans piyasalarını da derinden etkiledi. Örneğin, tüm dünyada nakit kullanımı azalıp online işlemler yükselişe geçerken teknolojik altyapı büyük önem kazandı. Önümüzdeki dönemde küresel finans piyasalarının yapısında ne gibi farklılaşmalar yaşanabilir?

Küresel salgın sürecinde merkez bankalarının ve hükümetlerin hızlı ve güçlü bir şekilde aldığı önlemler, ekonomide yaşamakta olduğumuz sıkıntıların küresel finans sistemi üzerinde yaratabileceği muhtemel tahribatı önemli ölçüde sınırladı. Bunun yanı sıra, 2008-2009 global finansal kriz sürecinden çıkarılan derslerle, son 10 yılda dünya genelinde bankacılık sektörünün şoklara karşı daha dayanıklı hâle geldiğini de gördük. Dolayısıyla, salgın nedeniyle ekonomiler durma noktasına gelse de krizin bankacılık sistemine sıçraması ve daha da büyümesi engellenmiş oldu. Finansal piyasalarda da martta gördüğümüz sert satışlar ve panik havasının yerini nisan ve mayısta daha iyimser bir havaya bıraktığını görüyoruz. Bu şekilde bakıldığında, genelde küresel finansal sisteminin özelde de bankacılık sektörünün salgın sürecinde en kötü senaryodan kaçmayı başardığını söyleyebiliriz. Buna karşın, kriz sürecinde birçok şirketin iflas ettiğini, özellikle gelişmiş ülkelerde alınan tüm önlemlere rağmen işsizlik oranlarının arttığını gördük. Önümüzdeki dönemde bunların bankacılık sektörünün aktif kalitesini olumsuz etkilemesi muhtemel görünüyor. Nitekim birçok bankanın da bu gelişmeyi öngörerek, 2020 yılının ilk çeyreğinde olası kredi zararlarına karşı ayırdıkları karşılıkları ciddi miktarlarda artırdıklarını ve bunun da etkisiyle kârlarının geçen seneye göre yüzde 50'yi aşan oranlarda azaldığını gördük.

Öte yandan, zaten bir süredir değişmekte olan tüketici davranışlarının ve tercihlerinin, küresel salgın sürecinde daha da hızlı bir şekilde evrildiğine tanıklık ediyoruz. Teknolojideki hızlı değişimi

"2008-2009 global finansal kriz sürecinden çıkarılan derslerle, son 10 yılda dünya genelinde bankacılık sektörünün şoklara karşı daha dayanıklı hâle geldiğini de gördük. Dolayısıyla, salgın nedeniyle ekonomiler durma noktasına gelse de krizin bankacılık sistemine sıçraması ve daha da büyümesi engellenmiş oldu."

iş yapış şekillerine yansıtmaya çalışan bankaların, salgın sürecinde büyük ölçüde online platformlara kayan işlemleri başarılı bir şekilde gerçekleştirebildiklerini gördük. Dünyada teknoloji kullanımında ve online bankacılık alanında en iyiler arasında yer alan Türk bankaları da yıllardır yapmakta oldukları yatırımların meyvelerini toplayarak bu dönemde iyi bir sınav verdiler. Önümüzdeki dönemde gerek bankaların teknoloji yatırımlarının, gerekse finansal teknoloji alanında faaliyet gösteren "fintech" şirketlerinin daha hızlı gelişim göstereceğini düşünüyorum. Teknolojik altyapısı güçlü bankaların, hem işlem maliyetlerini düşürerek hem de müşterilerinin değişen tercihlerine daha iyi ve hızlı bir şekilde yanıt vererek

öne çıkacaklarını, geleneksel modelde ısrar eden bankaların ise bu süreçte zorlanacağını tahmin ediyorum.

Pandemi süreciyle küresel tedarik zincirinde ülkelerin birbirine güçlü şekilde bağlı olmasına dönük çok sayıda negatif argüman ortaya çıktı. Çin'in bu açıdan merkezde olması nedeniyle salgın Batı'ya fiili olarak ulaşmadan önce ekonomik olarak ulaştı. Orta vadede bu yapıda "daha az küreselleşme, daha fazla yerel tedarik" yönünde bir değişiklik yaşanır mı?

Küresel tedarik zincirlerinin kısılması, yurt dışına giden yatırımların yeniden kaynak ülkeye dönmesi ve üretimin yerelleşmesi gibi kavramlar küresel

salgın döneminde oldukça yoğun bir şekilde tartışıldı ve hâlen de tartışılmaya devam ediyor. Aslında Brexit süreci ve ABD-Çin ticaret savaşlarıyla zirveye ulaşan küreselleşmeyi sorgulayıcı eylem ve söylemlerin, küresel salgının uluslararası tedarik zincirleri üzerinde yarattığı bozucu etkiyle birlikte daha da yoğunlaştığını söyleyebiliriz. Bu anlamda, küreselleşmenin kısmen tersine çevrilmesi ve üretimin yerelleşmesi akımlarının yeni olmadığını, ancak küresel salgınla birlikte daha da güçlendiğini söylemek yanlış olmaz. Türkiye'nin bu süreçte avantajlı ülkelerden birisi olabileceği de yoğun olarak konuşuluyor. Ben de ülkemizin tedarik zincirlerinin kısaldığı ve üreticiler, tedarikçiler ve tüketicilerin birbirlerine yakınlaştıkları bir süreçte önemli avantajlara sahip olduğunu düşünenlerdenim. Bunlardan ilki hiç şüphesiz coğrafi konumumuz.

"Brexit süreci ve ABD-Çin ticaret savaşlarıyla zirveye ulaşan küreselleşmeyi sorgulayıcı eylem ve söylemlerin, küresel salgının uluslararası tedarik zincirleri üzerinde yarattığı bozucu etkiyle birlikte daha da yoğunlaştığını söyleyebiliriz."

İkinci önemli avantajımız ise Türkiye'de imalat sanayiinin çeşitlilik, verimlilik, esneklik ve dayanıklılık açısından benzer birçok ülkeden daha iyi olması... Bir diğer avantajımız, Türkiye'ye yatırım yapacak şirketler açısından ülkemizin cazibesinin sadece düşük maliyetli bir üretim ve ihracat üssü olması değil, büyük ve dinamik bir iç pazara da sahip olması... Hükûmetimizin yeni yatırımları çekmek için uyguladığı teşvik paketlerini de bu avantajlarımızın üzerine ilave edersek, Türkiye'nin önümüzdeki dönemde bu süreçten yararlanan ülkelerden birisi olması söz konusu olabilecek. Ancak, tüm bu avantajlarımıza rağmen, ülkemizde yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik çabaları da hiç aksatmaksızın sürdürmemiz gerekiyor.

IMF, salgın nedeniyle dünya ekonomisi büyüme tahminlerini revize ederken nisan ayı ortasında Türkiye'yle ilgili beklentilerini yüzde 5 küçülme olarak açıkladı. Yıl sonunda ülke ekonomisinde nasıl bir tabloyla karşılaşabiliriz?

Türkiye ekonomisi 2020 yılına oldukça iyi bir başlangıç yapmıştı. Faizlerdeki düşüş ve tüketici güvenindeki toparlanma ve önceki dönemlerden ertelenen taleple birlikte, yurt içinde ekonomik aktivite mart ortalarına kadar kuvvetli bir seyir izledi. Ancak küresel salgının Mart ortasından itibaren Türkiye'de de etkili olmaya başlamasıyla, yurt içi ekonomik aktivite belirgin bir şekilde yavaşladı. Diğer krizlerden farklı olarak, COVID-19 salgınının küresel bir nitelik taşıması nedeniyle, yurt içi ekonomik faaliyetlerdeki yavaşlamanın yanı sıra, marttan itibaren ihracat ve turizm faaliyetleri de önemli

olumsuz etkilerin daha hafif şekilde atlatılmasına katkı sağladı ve hâlen de sağlamaya devam ediyor. Bu süreçte, başta kamu bankalarında olmak üzere kredi kanallarının aktif bir şekilde harekete geçirilmesi de şirketlerin ve bireylerin nakde ulaşımının sağlanması açısından önemli bir işlev gördü.

Türkiye'de 2020 yılındaki büyüme hızının en önemli belirleyicisinin ihracat ve turizm faaliyetlerindeki toparlanma temposu olacağını düşünüyorum. Yurt içinde alınan önlemlerin, mayıs ayından itibaren ekonomik faaliyetlerde kademeli bir toparlanmaya neden olduğunu görüyoruz. Ancak başta Avrupa olmak üzere ihracat pazarlarımızın 2020'de İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki en büyük hızda daralacak olması ülkemiz açısından büyüme potansiyelini kısıtlayan bir faktör... Bunun yanı sıra, uluslararası turizm hareketliliğinin bu yaz döneminde yeniden başlaması da pek olası görünmüyor. Dolayısıyla yurt içinde ekonominin yılın ikinci yarısında daha iyi bir performans göstermesi beklense de ihracat ve turizm faaliyetlerindeki zayıflığın büyümeyi olumsuz etkilemeye devam edeceği tahmin ediliyor.

Genelde Türkiye'nin dış kaynak ihtiyacı, özelde de Merkez Bankası'nın döviz rezervleri geçen seneden beri yoğun bir şekilde tartışılıyor. Son gelişmeler ışığında bu konudaki değerlendirmeleriniz nelerdir?

Türkiye'nin on yıllardır en önemli yapısal zayıflıklarından bir tanesi, yurt içi tasarrufların yetersizliğidir. Yüksek bir yatırım ve büyüme iştahına ve potansiyeline sahip bir ülke olarak, yatırımların ve büyümenin finansmanı için yurt içi kaynakların yetmediği yerde, yurt dışı tasarruflara, yani yurt dışından gelecek olan kaynaklara ihtiyaç duyuyoruz. Yurt dışından sağlanan kaynakların genelde daha uzun vadeli olması, faizlerinin de daha düşük olması gibi ilave cazibe faktörleriyle birlikte, özellikle son 20 yılda yabancı

"Yurt dışından sağlanan kaynakların genelde daha uzun vadeli olması, faizlerinin de daha düşük olması gibi ilave cazibe faktörleriyle birlikte, özellikle son 20 yılda yabancı para cinsinden yükümlülüklerimizin arttığını görüyoruz."

para cinsinden yükümlülüklerimizin arttığını görüyoruz. Ancak, yabancı para cinsinden kaynak kullanımının bir de yönetilmesi gereken önemli bir kur riski boyutu olduğunu zaman zaman unutuyoruz. Yani, yabancı para cinsinden yükümlülük oluştururken, iş modelimiz yine yabancı para cinsinden nakit akışı sağlamıyorsa ya da aldığımız kur riskini finansal araçlarla bertaraf/hedge etmiyorsak, o zaman 2018 Ağustos ayında yaşadığımız benzer bir kur şokunda, borç ödeme kabiliyeti anlamında ciddi sıkıntıyla karşılaşabiliyoruz. Son 10 yılda özellikle şirketler kesiminde çok hızlı artan yabancı para cinsinden borçların 2018'in sonlarından itibaren azalmaya başladığını, yine şirketler kesiminin döviz pozisyon açığının da gerilediğini görüyoruz. Bu olumlu seyre rağmen, başta şirketler kesimi olmak üzere ülke olarak yabancı para cinsinden likiditeye erişim konusu hâlâ daha önemli bir risk unsuru olarak karşımızda duruyor. Birkaç veriyle bu anlattıklarımı desteklemek isterim: Tablodaki da görülebileceği gibi 2009 sonundan itibaren hızla artan yabancı

yabancı para cinsinden yükümlülüklerin azalmasıyla, şirketler kesiminin son iki yılda yabancı para cinsinden mevduatlarını da artırdıkları gözleniyor. Hiç şüphesiz, son iki yıldaki iyileşmeye rağmen, yukarıdaki tablo döviz riskinin hâlâ devam ettiğini gösteriyor. Tablodaki belki en rahatlatıcı haber ise önümüzdeki 12 aydaki net döviz pozisyonunu gösteren tablonun en alt satırının, şirketlerimizin kısa vadede açık döviz pozisyonu taşımadığını işaret etmesi.

Şirketler kesimindeki tablo böyleyken, Türkiye'nin önümüzdeki 12 aylık dönemdeki toplam yabancı para cinsinden yükümlülüklerine baktığımızda, 2020 mart sonu itibarıyla 168,9 milyar dolarlık bir tutar görülüyor. Şubat 2018'de 188,9 milyar dolar ile en yüksek düzeye ulaşan bu tutarın da son iki yılda yaklaşık 20 milyar dolar azaldığı gözleniyor. Bunun yanı sıra, bu tutarın sadece 59,7 milyar dolarlık kısmının önümüzdeki 12 ayda vadesi dolacak kredi ve tahvil borçları olduğu, geri kalan tutarı oluşturan ithalat borçları ve yabancıların Türk bankalarındaki mevduatlarının ise çevrilmesinin nispeten daha kolay olarak değerlendirildiğini ifade etmek gerekiyor.

Ülke olarak yabancı para cinsinden yükümlülüklerimiz böyleyken, Merkez Bankası'nın döviz rezervlerinin en azından kısa vadeli dış yükümlülükleri karşılama kabiliyeti, son dönemde yoğun bir şekilde tartışılıyor. 2013 sonunda 136 milyar dolara kadar yükselen Merkez Bankası döviz rezervleri, sonraki dönemde azalma eğilimine girdi ve 22 Mayıs 2020 itibarıyla 92,4 milyar dolar oldu. Rezervlerin kısa vadedeki 168,9 milyar dolarlık yabancı para yükümlülüklerimize oranının düşük olması, piyasaları huzursuz ediyor. Ancak, daha önce belirttiğim gibi bu yükümlülüklerin 59,7 milyar dolarlık kısmının yurt dışından sağlanan kredi ve tahvil borcu olduğu dikkate alınırsa, Merkez Bankası rezervlerinin yeterliliği konusunda bir rahatlatma sağlanabiliyor. Yine de, hükümetimizin döviz rezervlerini artırmak için çabalarını sürdürdüğünü

Reel Sektör Şirketlerinin Yabancı Para Yükümlülükleri ve Açık Döviz Pozisyonu

(Milyar Dolar)	2009 Aralık	2018 Mart	2020 Mart
YP Yükümlülükler	146,5	337,0	299,0
-Nakit Krediler	131,2	291,9	248,9
YP Varlıklar	80,4	113,3	127,8
Net Döviz Pozisyonu	-88,1	-223,3	-171,3
Kısa Vadeli Net Döviz Pozisyonu	10,5	0,7	8,5

Kaynak: TCMB

para cinsinden nakit krediler, 2018 Mart döneminde zirveye ulaştıktan sonraki iki yılda 43 milyar dolar azalarak 248,9 milyar dolara geriledi. Aynı dönemde reel sektör şirketlerinin net döviz pozisyonunda da yaklaşık 52 milyar dolarlık bir iyileşme gözleniyor. Bunun önemli bir kısmı

"Ekonomistler olarak genelde ana senaryonun yanı sıra, iyimser ve kötümser senaryoları da düşünerek tahminler yaparız. İçinden geçmekte olduğumuz küresel salgın süreci, bir ekonomist olarak daha önce aklıma hiç getirmediğim bir kötümser ekonomik senaryonun gerçekleşmesine neden oldu."

görüyoruz. Katar Merkez Bankası ile yapılan ilave 10 milyar dolarlık swap imkânı anlaşması buna güzel bir örnek teşkil ediyor. Buna benzer başka anlaşmaların da hayata geçirilmesi durumunda, döviz yükümlülüklerimizin yerine getirilmesiyle ilgili var olan tedirginliğin daha da azalacağını tahmin ediyorum.

Koç Holding Ekonomik Araştırmalar Koordinatörü olarak görev yapıyorsunuz. Salgınla birlikte değişen konjonktür nedeniyle çalışmalarınızı özellikle hangi alanlarda yoğunlaştırdınız, neler yaptınız? Bu çalışmaların sonuçlarını aktarır mısınız?

Ekonomistler olarak genelde ana senaryonun yanı sıra, iyimser ve kötümser senaryoları da düşünerek tahminler yaparız. İçinden geçmekte olduğumuz küresel salgın süreci, bir ekonomist olarak daha önce aklıma hiç getirmediğim bir kötümser ekonomik senaryonun

gerçekleşmesine neden oldu. Herhâlde bu röportajı okuyan hiç kimse de daha önce ekonomik faaliyetlerin neredeyse bütün dünyada eş zamanlı olarak ve hemen hemen tamamıyla duracağı bir durumu hayal edememiştir. Her ne kadar salgının yarattığı sağlık ve güvenlik endişesi her şeyin ötesinde olsa da mesleki olarak salgın süreci biz ekonomistler açısından eşsiz bir laboratuvar ortamı yarattı. Ben de bu süreçte hem güncel ekonomik durumu izledim hem de bu sürecin ileride ekonomik, sosyal ve politik düzlemde yaratabileceği etkileri ve değişimleri düşünmeye çalıştım. Ne yazık ki salgın sürecinin ekonomik etkilerine yönelik veriler gecikmeli olarak açıklanıyor. Bu nedenle, henüz salgının ekonomi üzerinde yarattığı tahribatın tam olarak analizini yapabilecek durumda değiliz. Diğer önemli belirsizlik de salgının seyri ve ilk dalga bittikten sonra ikinci bir dalganın olup olmayacağı... Salgın sürecinde beni en çok düşündüren konu ise bütün insanlığı tehdit

eden böyle bir sorunla yüzleştığımızda bile, çok gereksinim duyduğumuz uluslararası iş birliği ve koordinasyon konusunda dünya liderlerinin yetersiz kalması oldu. Bahsettiğim gibi küresel salgın süreci zaten sıkıntıda olan küreselleşme akımlarını daha da zayıflattı. Liderlerin virüsle mücadele konusunda "önce benim ülkem" anlayışını benimsemeleri, alınan ekonomik önlemlerin uluslararası koordinasyona gidilmeden neredeyse tamamen yerel dürtülerle tasarlanması ileriye yönelik olarak beni endişelendiriyor. Bu nedenle, bu akıma ters düşen bir gelişme olan AB'nin ortak borçlanmaya giderek sıkıntıdaki üyelerine destek olmaya karar vermesini çok değerli buluyorum. Ancak genel olarak içe dönük, otokratik ve yabancı düşmanı eğilimlerin salgın sürecinde daha da güçlenmesi, ya da en azından birçok dünya liderinin salgın sürecini otokratik eğilimlerini daha da güçlendirmek için bir bahane olarak kullanması beni endişelendiriyor.

HER ŞEY BİTTİ Mİ YOKSA YENİ Mİ BAŞLIYOR?

...

Geçtiğimiz ay hazırladığımız sağlık dosyasında VKV Sağlık Kuruluşları CEO'su Dr. Erhan Bulutcu'nun, doktor ve hemşirelerin hastanelerdeki salgınla mücadelesini yansıtmıştık.

O zamandan bu zamana virüsün etkileri azaldı ve daha iyimser bir tablo ortaya çıktı. Peki her şey bitti mi? İkinci bir dalga bekleniyor mu? VKV Sağlık Kuruluşları'nda salgınla ilgili nasıl uygulamalar yürütülüyor? COVID-19'la mücadelede gösterdikleri çabayla ilgili merak ettiklerimizi, Koç Üniversitesi Hastanesi Medikal Direktörü Dr. Erdal M. Aksoy'a ve Amerikan Hastanesi Başhekimisi Dr. İsmail Bozkurt'a yönelttik.

“KİŞİSEL KORUNMA ÖNLEMLERİNİ TİTİZLİKLE UYGULAMAYA DEVAM ETMELİYİZ”

Özverili çalışanlarının katılımcı davranarak aldığı hızlı kararlar sayesinde COVID-19 sürecinde örnek gösterilecek bir başarı elde eden Koç Üniversitesi Hastanesi Medikal Direktörü Dr. Erdal M. Aksoy, pandemi bitti diye rahatlamamamız, tedbirleri elden bırakmamamız gerektiği görüşünde...

Koç Üniversitesi Hastanesi Medikal Direktörü Dr. Erdal M. Aksoy, "Önceliğimiz, COVID-19 hastalarına ideal sağlık hizmetini sunarken çalışanlarımıza ve hastanemizde tedavileri süren diğer hastalarımıza koruyabilmektir" diyor.

Koç Üniversitesi Hastanesi kâr amacı gütmeyen ve üniversitenin eğitim, araştırma ve sağlık hizmeti sunma misyonuna hizmet eden bir sağlık kampüsü... Sağlık sektöründe diğer üniversitelerden ve hastanelerden hangi yönlerle ayrıldığınızı ve öne çıktığınızı düşünüyorsunuz?

Koç Üniversitesi Hastanesi, 55'i yoğun bakım yatağı olmak üzere, toplam 426 yataklı bir hastane... Hastane işletmeciliği açısından bakıldığında, bünyesinde tüm branşları barındıracak kadar büyük, tüm tıbbi süreçleri yakından takip edebilecek kadar küçük... Ülkemizdeki özel üniversite hastaneleri, bir tıp

fakültesine ailiye özel bir hastane modelinde faaliyet gösteriyor. Koç Üniversitesi Hastanesi ise çok farklı bir modelle kurulmuş durumda... Tamamı adanmış personele sahip, görüntüde değil, özünde vakfedilmiş büyük bir oluşum. Mimarisine baktığınızda kullanılabilir alandan ne kadar hasta odası çıkartılabilir kaygısını değil, tıbbi bakım süreçleri en verimli ne şekilde organize edilebilir kaygısını görürsünüz. Tıbbi kadro planlamasına baktığınızda, sağlık sektörünün güncel şartlarında kârlılığı çok zor idame ettirilebilecek bazı hizmetlerin Koç Üniversitesi Hastanesi'nde sunuluyor olduğu dikkatinizi çeker. Sözün özü, Koç Üniversitesi Hastanesi uluslararası standartlarda eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve sağlık hizmeti sunumunun da ötesinde, ülkemizde ve bölgemizde insanlık değerlerine saygılı, yenilikçi ve girişimci bireyler yetiştirmeye vakfedilmiş bir kurumdur.

Kurucusu Vehbi Koç'un topluma hizmet anlayışıyla hayata geçirilen Vehbi Koç Sağlık Kuruluşlarının bir parçasısınız. Bu misyon size ne gibi sorumluluklar yüklüyor?

Rahmetli Vehbi Koç'un şu deyişini hatırlamak gerek:

"Evin varsa, bir sıfır koymalısın varlıklar hanene,
İşin varsa, bir sıfır daha koymalısın,
İş seninse, üç sıfır daha koymalısın,
İşin iyi gidiyorsa, üç sıfır daha,
Araban varsa, bir sıfır,
Yazlığın varsa, bir sıfır daha,
Daha sıralanabilir sıfırlar hanesi...
Ancak, sağlığın varsa, bir koyarsın başına,
O zaman bütün sıfırlar anlamlı bir değere ulaşır.
Yoksa sonuç sıfırdır, hiç uğraşmayasın boş yere..."

1920 yılında kurulan Amerikan Hastanesi, 1995 yılında Vehbi Koç Vakfı tarafından devralındıktan sonra

"Başhekimlik kadrosu olarak tüm pandemi süresince 7x24 hastane içindeydik. Bu sayede sorunlara hızlı, yerinde ve yüz yüze müdahale edebildik. Pandeminin şiddetinin azaldığı bu günlerde, geriye dönüp baktığımızda hedeflerimizi gerçekleştirebildiğimizi görüyoruz."

onu bölgenin en güçlü hastanelerinden biri hâline getirmek için eski binaların yenilenmesine, teknolojik altyapının güçlendirilmesine ve bizim için en önemli faktör olan insan kaynaklarına büyük yatırım yapıldı. Sonuçta, ülkemizdeki özel sağlık hizmetleri konusunda standartları belirleyen, çitanın yüksekliğini belirleyen kurum oldu. Koç Üniversitesi Hastanesi de ülkemizdeki tıp eğitimi ve sağlık hizmeti standartlarında benzer bir rol üstlenmeye başlıyor. Bu, oldukça ağır bir sorumluluk... Vehbi Bey'in aziz hatırasını en iyi şekilde sürdürmek de var işin içinde, yaptığımız işin sürdürülebilirliğini sağlamak da... Sağlık sektöründe çok güçlü bir rekabet sürüyor.

Henüz virüs daha ortalarda yokken, MEB ve Zeytinburnu Belediyesi ile birlikte çocuklara el yıkama alışkanlığını kazandıracak "Sağlık Elde Başlar" isimli bir proje yürütüyordunuz. Bu projeyle, okullarda sağlığın genele yayılması ve önleyici sağlık hizmetlerinin sağlanması anlamında ne gibi katkılar sağlandı?

Koç Üniversitesi Hastanesi sadece ülkemize değil, Balkanlar, Türkiye Cumhuriyetler, Kafkas bölgesi, Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesine de yüksek standartlarda sağlık hizmeti sağlıyor. Beş yıl gibi kısa bir sürede bölgede tanınırlığımız oluştu ve etkimiz hissedilmeye başlandı. Bununla beraber, yakın çevremize karşı sosyal sorumluluklarımızı da çok önemsiyoruz. Bu kapsamda Zeytinburnu Belediyesi ile yakın iş birliği içerisindeyiz. Zeytinburnu Belediyesi ile beraber çok sayıda etkinliğimiz oldu. Bunlardan biri de, "Sağlık Elde Başlar" isimli proje... El yıkama alışkanlığı salgın hastalıkların yayılmasını engellemekte en etkili yöntemlerden biri... Biz bunu biliyor ve el yıkama alışkanlığını yakın çevremize yaymak için çaba gösteriyorduk. Bunun

ne kadar yerinde bir çaba olduğunu COVID-19 salgını ortaya koydu. İlk bakışta küçük gibi görünen bazı çabaların toplum sağlığı açısından çok büyük etkileri olabildiğine güzel bir örnek...

Hastane yönetmek, işin ucunda insan sağlığı olduğu için kusursuz hizmet anlayışı ve her krize hazırlıklı olmayı gerektiriyor. Bu olağanüstü dönemden yönetim olarak nasıl etkilendiniz ve süreci nasıl yönettiniz?

Hangi kurumu yönetiyor olursanız olun, temel çaba sınırlı kaynakla sınırsız ihtiyaçları en iyi şekilde karşılama mücadelesi... Pandeminin ayak sesleri iştilirken hastanemizi bu salgına hazırlamaya başlamıştık. Hazırlık aşamasında arkamızdaki Koç markasının gücünü hissettik. Pandemi başlangıcı bilinmezlerle doluydu. Fazlasıyla iyimser ve fazlasıyla kötümser tahminler havada uçuşuyordu deyim yerindeyse. Bu şartlarda tüm kurumlarımızda eş güdümlü sağlamak, ihtiyaçları belirlemek, ortak hareket edebilmek için düzenli toplantılara başladık. Toplantılara özellikle ön saflarda mücadele eden klinikleri dâhil ettik. Enfeksiyon hastalıkları başta olmak üzere, klinik liderlerinin sürecin en başından itibaren karar süreçlerine katılmaları, açık tartışma ve görüş alışverişi, en doğru kararların alınması ve alınan kararların sahada hızlı kabul görüp sahiplenilmesi sonucunu doğurdu. Başhekimlik kadrosu olarak tüm pandemi süresince 7x24 hastane içindeydik. Bu sayede sorunlara hızlı, yerinde ve yüz yüze müdahale edebildik. Pandeminin şiddetinin azaldığı bu günlerde, geriye dönüp baktığımızda hedeflerimizi gerçekleştirebildiğimizi görüyoruz. COVID-19 hastalarının tedavilerinde başarılı olduk, farklı nedenlerle tedavi gören hastalarımızda salgın kaynaklı

bir olumsuzluk yaşamadık ve çalışma arkadaşlarımızdan hiçbirini bu çetin mücadelede kaybetmedik.

Hastanenizde bu döneme özel kararlar ve uygulamalar hayata geçirdiniz mi? Pandemiden sonra kısaca ne gibi aksiyonlar aldınız?

Bu dönemde önceliğimiz, COVID-19 hastalarına ideal sağlık hizmetini sunarken çalışanlarımızı ve farklı nedenlerle hastanemizde tedavileri süren diğer hastalarımızı koruyabilmektir. Bu sebeple COVID-19 hastalarına hizmet verecek alanları diğerlerinden fiziksel olarak ayırma, hastane giriş-çıkışlarında kontrol noktaları oluşturarak ateşli ve COVID-19 ilişkili belirtisi olanları belirleyerek ilgili kliniğe yönlendirme, hastane içinde herkese maske kullandırma, hastane kıyafetlerinin sadece hastane içinde kullanılması, ziyaretçi ve refakatçi kısıtlaması gibi çok sayıda önlemi hızla hayata geçirdik. Uygulamaları yerinde takip ederek kurallara harfiyen uyulmasını sağladık.

Ülkemizde son günlerdeki Koronavirüs tablosuna bakıldığında yeni vaka sayılarının ve ölüm oranlarının giderek düştüğünü görüyoruz. Genel gidişat salgının sahası olan hastanelerde aynı derecede hissedebiliyor mu? Hasta yoğunluğunuz azaldı mı?

COVID-19 hasta yoğunluğumuz büyük ölçüde azaldı. Sağlık Bakanlığı'nın talimatları çerçevesinde tedavilerini bekletmek durumunda kaldığımız hastaların tedavilerine ve uluslararası hastaların kabulüne başladık.

Pandemiden sonra sağlıkta yeni normallerimiz neler olacak?

Her şeyden önce, pandemi bitti, rahatlayabiliriz diye düşünmemek gerek. Hâlen ülke nüfusunun büyük kısmı virüsle tanışmadı, virüse karşı bağışıklık geliştirmede. Bu durum pandeminin tekrar şiddetlenebileceği anlamına geliyor. Kişisel korunma önlemlerini titizlikle uygulamaya devam etmek durumundayız. Bizim açımızdan "yeni normal", hizmet verdiğimiz her hastayı potansiyel bir COVID-19

hastası gibi düşünmek, tedbirli yaklaşmak. Pandeminin bir etkisi de, hizmet giderleri artarken olağan sağlık hizmetlerinden gelen gelirlerin azalması oldu. Yani yeni normallerimizin bir kısmı hâlen alacakaranlıkta...

1 Haziran'dan itibaren kısıtlamaların büyük bir kısmı kalktı. Yeni düzenlemeye göre restoran ve kafeler, plajlar, müze gibi toplumsal alanlar yeniden kullanıma açılıyor. Bunun yeni vaka sayısına ve hastalıkta ikinci dalgaya olan etkilerine yönelik yorumlarınız neler?

Kısıtlamaların hafifletilmesi vaka sayılarını ne kadar etkileyecek, yaşayıp göreceğiz. Maske kullanımının, sosyal mesafeyi korumanın, el yıkama ve kişisel hijyen önlemlerinin çok etkili olabileceğini biliyoruz. Bu kurallara toplumsal uyum çok önemli... Bilemediğimiz, merak ettiğimiz noktalar da var. Küresel pandeminin nasıl şekillendiğini dikkatle takip ediyoruz. Ümidimiz ve çabamız ikinci bir dalganın yaşanmaması yönünde.

“ÖNEMLİ OLAN DEĞİŞİMİN DÖNEN ÇARKLARININ BİR PARÇASI OLABİLMEK”

Değişim yönetimi kültürünün Amerikan Hastanesi kültürüne yerleştiğini söyleyen başhekim Dr. İsmail Bozkurt, pandeminin getirdiği yeni uygulamaları kurum olarak etkin bir şekilde uyguladıklarını ve bu sayede değişime adapte olduklarını belirtiyor.

Başhekim Dr. İsmail Bozkurt, kalite yönetim standartları kapsamında pandemi dönemine hızla uyum sağladıklarını belirtiyor.

Virüsten korunmanın en önemli yolu hijyen... Bu konuda Amerikan Hastanesi'nin performans kriterleri ve özellikle pandemi döneminde alınan önlemler açısından “hijyen” ne kadar önemli bir yer tutuyor? COVID-19 virüsünün yayılması ve pandemi hâline gelmesi sürecinde Vehbi Koç Vakfı Sağlık Kuruluşları

olarak, Başhekimlik ve Enfeksiyon Kontrol Ekibi öncülüğünde, bulaşın önlenmesine yönelik hijyen sağlanması adına tüm süreçlerimizi gözden geçirdik. Bu kapsamda, pandemi başlangıcından itibaren tüm çalışanlara bilgilendirme yaptık ve tekrar eğitimler verdik. Hastane giriş noktalarında ateş ölçer ve termal kameralarla ateş

ölçümüne başladık. Global enfeksiyon riskine karşı, giriş noktalarında dezenfektan ve maske alım standartları birkaç yıldır zaten devam ediyordu. Bunların kullanımına devam ettik. COVID-19 hasta alanları belirledik ve bu alanların izolasyonunu sağladık. Planlı ameliyatlara erteledik. COVID-19 hastaları için ayrı bir servis organize ettik. Bekleme alanlarının oturma düzenini sosyal mesafeyi sağlayacak şekilde düzenledik. Acil Servis'te yapısal düzenleme yaparak, COVID-19 şüpheli hastalar için özel alanlar oluşturduk. Triyaj alanını genişlettik. Hasta ve hasta yakınlarının kullandığı kafeteryaların oturma alanlarını kapattık. İdari çalışanlar ile sağlık çalışanlarının yemek yeme alanlarını ayırdık. Yemekhanelerde oturma düzenini sosyal mesafeyi koruyacak şekilde düzenledik. Tek kullanımlık malzemelerle servis yapmaya başladık. Çalışanların hastane içerisinde yalnızca scrub giymesini ve mesai bitiminde yıkanmalarını sağladık. Hastane genelinde dezenfeksiyon işlemleri yaptık. Asansör gibi kapalı alanlarda işaretlemeler yaparak, binen kişi sayısını sınırlandırdık ve sosyal mesafeyi sağladık. Asansör temizliğine özen göstermeye devam ettik. Düzenli olarak takip edilen, el hijyeni oranı, hasta odası temizliğinin uygunluk oranı, saf su örneklerinde mikrobiyolojik analizlerin zamanında yapılma oranı, genel enfeksiyon hızları gibi süreci doğrudan ilgilendiren performans göstergelerini izlemeye devam ettik.

Pandemi döneminde pek çok insan COVID-19 bulaşır korkusuyla rahatsızlıklarını erteliyor. Pandemi bittiğinde toplum sağlığı açısından nasıl bir tablo öngörüyorsunuz?

COVID-19 pandemi döneminde hastalar acil durumlar dışında hastanelere gelmiyor. Bu dönemde genel anlamda Acil Servis'e başvurularda azalma oldu. Özellikle

kronik hastalıklara sahip ve takip edilmesi gereken hastalar bu süreçte virüs bulaşır korkusuyla hastanelere gitmiyor. Bu durum kronik kollateral olarak ifade ediliyor. Acil olmayan ameliyat ve tedaviler ise doktor ve hastaların ortak kararıyla salgın sonrasına ertelendi. Bu durum ise bazı hastalıkların ilerlemesi ve salgın sonrası tedavilerinin güçleşmesi riskini de beraberinde getirebiliyor. Pandemi nedeniyle hastaneye gelinmemesi durumunda stroke, kalp krizi gibi (akut kollateral) hastalıklar atlanabiliyor ve evde vefatlar gerçekleşebiliyor. Unutmamak gerekir ki salgın sürecinde tedavi edilemeyen ve tedavi süreci aksayan bir kalp krizi veya stroke olgusunda, risk çok daha yüksek... Salgınlı mücadele kadar, salgın sürecinde devam eden diğer hastalıklar ve tedaviler de önem arz ediyor. Bu süreçte başka hastalıklara sahip hastaların da acil servis, yoğun bakım, ameliyathane, kemoterapi ünitesi vb. yerlere ihtiyaç duyduğu unutulmamalı... Biz Amerikan Hastanesi olarak COVID-19 hastaları dışındaki hastalarımıza da hizmet vermeye aynı hassasiyetle devam ettik. Pandemi sonrası, o süreçte tedavisi geciken, erken teşhis konulamayan, tedavisi zorlaşan vakaların da hastanelere başvurusu bekleniyor. Bunun yanı sıra, COVID-19 psikolojik ve davranışsal sorunlara da sebep oluyor. Bu boyutun da kapsamlı olarak ele alınması gerekiyor.

Ülkemizde Koronavirüs verilerinin aşağı yönlü seyretmesi umut verici, ancak kısıtlamaların sona ermesiyle ikinci bir dalga görülmesi ihtimali de var. Sizin bu konudaki beklentileriniz nelerdir? İkinci bir dalga senaryosuna ilişkin neler söyleyeceksiniz?

Dünya genelinde COVID-19 virüsü riski ortadan kalkmadıkça, bu virüsün neden olacağı yeni risklerin ortaya

çıkması kaçınılmaz olacak. İkinci dalga salgın görülme ihtimali de bu risklerden bir tanesi, şüphesiz. Vehbi Koç Vakfı Sağlık Kuruluşları olarak her alanda risk yönetim ve değişim yönetimi süreçlerini uyguladığımız için, oluşabilecek yeni riskli durumlara karşı önlemlerimizi de almaya devam ediyoruz.

Süreçlerimizi beş ana madde altında topladık: Üst Yönetim, Klinik Süreçlerin Yönetimi, Ekip Yönetimi, Personel Yönetimi ve Tedarik Yönetimi. Bu beş süreç kapsamında tüm tıbbi ve idari alan ve süreçlerimizde

"Biz Amerikan Hastanesi olarak COVID-19 hastaları dışındaki hastalarımıza da hizmet vermeye aynı hassasiyetle devam ettik"

uyguladığımız Risk Yönetimi yaklaşımı ile COVID-19 sürecinin getirdiği riskleri, almamız gereken önlemleri ve yapılması gereken faaliyetleri belirledik. Bu risk çalışmalarımızı sürekli güncelliyoruz. Hastane genelinde uygulamaya aldığımız pandemi öncesi, sonrası ve sonrası tüm dönemleri içeren bir pandemi eylem planımız bulunmaktadır. Değişim kaçınılmaz. Önemli olan değişimin dönen çarklarının bir parçası olabilmek... Değişim yönetimi kültürünün kurumlarımızda yerleşmiş olmasından dolayı, değişen süreçlere hızlı bir şekilde adapte olabiliyoruz. Süreçlerimizi sadece salgın kapsamında değil, oluşabilecek tüm riskli durumlar için bu şekilde yürütüyoruz (yangın, deprem, farklı salgınlar, terör saldırısı vb. farklı olağanüstü durumlar da olabilir). İkinci dalga olabilir, fakat biz tüm

risklere hazırlıklı olabilmek için sürekli önlemlerimizi alıyor, süreçlerimizi optimize ediyoruz.

Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Tevfik Özlü'nün açıklamalarına göre, son günlerde hastalar daha hafif seyirlerle hastanelere başvuruyor ve şu andaki virüsün hastalık yapma potansiyeli daha az... Siz hastalığın hafiflediğini düşünüyor musunuz? Alınan tedbirler ve güçlü tedaviler hastalığın seyri üzerinde ne derece etkili?

Hastalarımızın hastaneye daha hafif seyirlerle başvurusu ve hasta yoğunluğunun azalmasını, virüsün mutasyon geçirmesiyle virülsün azalması, hastalıkla mücadelede alınan sıkı tedbirlerin ve uygulanan tedavilerin işe yaraması ve toplumsal bağışıklığın gelişmeye başlamasıyla açıklayabiliriz. Salgın ilk başladığında çok ağır, solunum desteği ve yoğun bakım gerektiren sonuçlar yaratırken, şu an birçok hastada asemptomatik veya hafif semptomlarla hastalığın seyredebildiğini görüyoruz. Öte yandan, giderek daha fazla COVID-19 hastası iyileştikçe, toplum düzeyinde bağışıklığın geliştiğini ve virüsün eskisi kadar yayılmadığını görmeye başlayacağız. Hastalığın devam etmesi toplum bağışıklığı ve insanların izolasyon, sosyal mesafe, maske kullanımı ve el hijyeni kurallarına uyumuna bağlıdır. Bu doğrultuda, Sağlık Bakanlığı'nın güncel rehberlerinin takibi ve eş zamanlı uygulamaya alınması, algoritmalarla belirlenmiş ilaçların hızlıca tedarik edilebilmesi ve tedavilere erken başlanması, sokağa çıkma kısıtlamaları ve sosyal mesafe kurallarına hassasiyet gösterilmesinin ülkemiz ve hastanelerimiz genelindeki vaka sayısının düşmesinde ve hastalığın kontrol altına alınmasında pozitif yönde etki sağladığı düşünülebilir.

Geçtiğimiz ay hazırladığımız hastaneler dosyasında, Koç Üniversitesi Hastanesi ve Amerikan Hastanesi'nden değerli hemşireler meslektaşlarının söylemek istediklerine tercüman olmuş ve bu sayede gerek pandemi döneminde gerekse normal zamanlarda ne kadar kıymetli işler yaptıklarını bir kez daha hatırlamıştık. Hemşirelerimizin sağlık sektöründeki önemi ve pandemiyle mücadeledeki rolü üzerine siz neler söylemek istersiniz?

Hemşirelerimizin sağlık sektörü çalışmalarındaki rolü ve çalışmalara kattıkları başarı çok büyük... İçinde bulunduğumuz COVID-19 pandemi mücadelesi sürecinde de rollerinin ne kadar önemli olduğu bir kere daha görüldü. Hemşirelerimiz COVID-19 sürecinde, pandemi mücadele yöntemlerinin belirlenmesinde katkıda bulunmuş, belirlenen yeni uygulamalara özgü eğitim materyalleri hazırlayıp, kurum içinde yayılımının sağlanması için destek sağlamış, çalışmaların başlamasıyla uygulamaların koordine edilmesi ve çalışmaya katılan tüm sağlık çalışanlarıyla iş birliğinin sürdürülmesi gibi konularda ön saflarda rol aldı. Hemşirelerimiz aynı zamanda hastalarımızın bakımlarından sorumlu oldukları için hasta ve hasta yakınlarımızın beklenti ve ihtiyaçlarını, isteklerini göz önünde bulundurarak bakımlarını en yüksek seviyede, hasta güvenliği politikalarımıza uygun olarak başarıyla yürüttü ve hasta bakımında önemli farklılıklar yarattı.

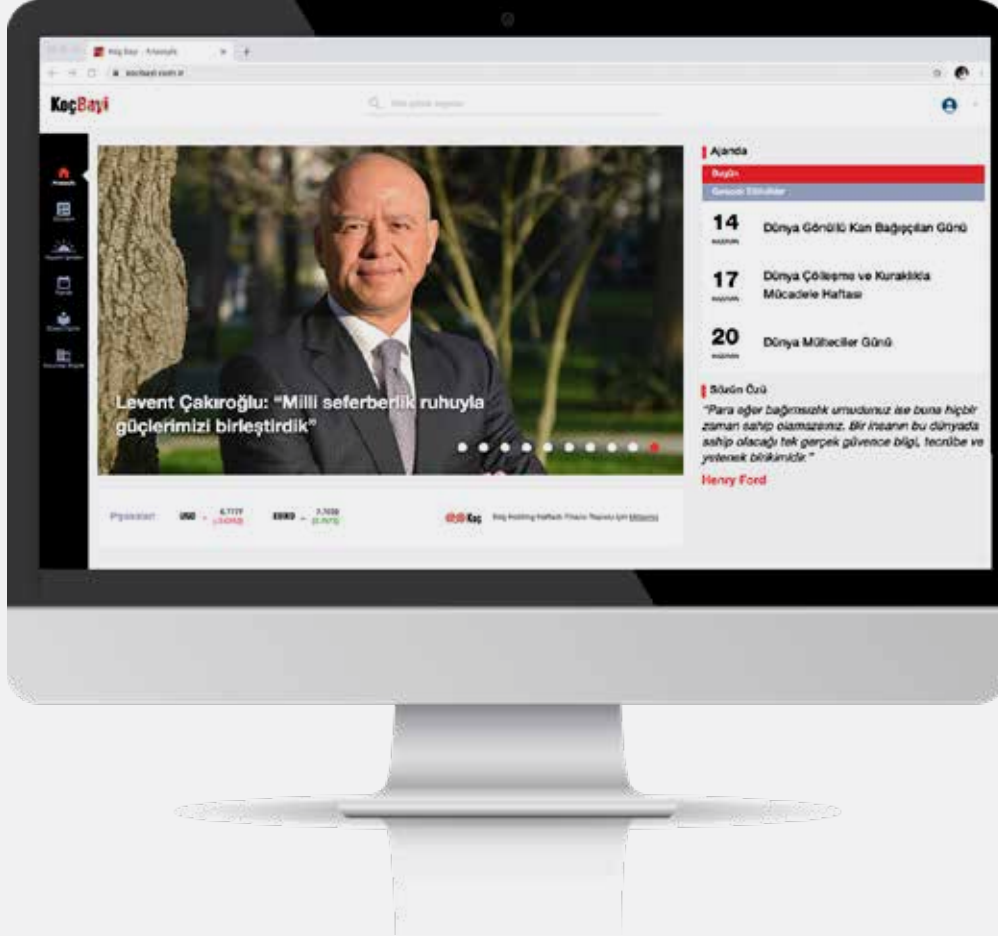
Türkiye'de Joint Commission International (JCI), ISO 9001: Kalite Belgesi, ISO 14001: Çevre Yönetim Sistemi ve ISO 27001: Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi belgelerinin dördüne birden sahip olan ilk özel hastane olarak, kalite yönetimi standartlarınız pandemi sürecinde

size ne gibi avantajlar sağladı? Bir de, kalite standartlarınızda bu döneme özel bir güncelleme yapacak mısınız?

Kalite yönetim standartlarımız kapsamında hasta güvenliği, çalışan güvenliği, çevre güvenliği, olağanüstü durumlara hazırlık planları, enfeksiyon kontrol önlemleri gibi pek çok konuda çalışmalarımızın bulunması sayesinde pandemi sürecine hazırlıklı başladık ve çok hızlı uyum sağladık. Joint Commission International'ın (JCI) "Enfeksiyonların Kontrolü ve Önlenmesi" standartları gereğince, olağanüstü durum ve salgın durumlarına yönelik oluşturduğumuz ve her yıl gözden geçirdiğimiz planlarımız mevcuttu. Olağanüstü durum planlarını ilk gün itibarıyla devreye alarak, en üst seviye hijyen önlemleriyle hizmetimize devam ettik. "LEED EBOM Platinum" sertifikasını Türkiye'de alan ilk ve tek, dünyada ise bu kapsamdaki en büyük alana sahip tam teşekküllü hizmet veren ilk hastane olmamız, pandemi döneminde bize ciddi avantaj sağladı. Hastane havalandırma sistemleri,

enfeksiyon kontrol önlemleri ve tüm altyapımızı bu standart çerçevesinde oluşturduğumuz için ekstra bir önlem almaya ihtiyaç duymadık. Sağlık Bakanlığı'nın güncel rehberlerinin takibi ve eş zamanlı uygulamaya alınması, algoritmalarda belirlenmiş ilaçların hızlıca tedarik edilebilmesi, tedavilere erken başlanmasının yanı sıra sokağa çıkma kısıtlamaları ve sosyal mesafe kurallarına hassasiyet gösterilmesinin ülkemiz ve hastanelerimiz genelindeki vaka sayısının düşmesinde ve hastalığın kontrol altına alınmasında pozitif yönde etki sağladığı düşünülebilir kalite standartları kapsamında oluşturduğumuz tüm prosedürlerimizi COVID-19 açısından gözden geçirerek ihtiyaç duyulan yeni talimatlar, bilgilendirme broşürleri ve formları hızlıca düzenliyoruz ve kurum içi bilgilendirmeleri yapıyoruz. Yine bu süreçte Sağlık Bakanlığı'yla sürekli iletişim hâlindeyiz. Sağlık Bakanlığı ile ulusal ve uluslararası otoriteler tarafından yayınlanan rehber ve kılavuzları takip ederek, bunları hastanemizde kullanım açısından da gözden geçirmeye devam ediyoruz.

BAYİLERİMİZ ANLATIYOR:
“KORONAVİRÜS SÜRECİNDE
KOÇ TOPLULUĞU İLE GURUR
DUYDUK, KOÇBAYİ SAYESİNDE
BİLGİLENDİK”

ARÇELİK MERSİN BAYİSİ REŞİT CAN: “BU TOPLULUĞUN FERDİ OLMAKTAN BİR KEZ DAHA GURUR DUYDUM”

Pandemi süresince Koç Topluluğu’nun tüm kaynaklarını toplum yararına seferber ettiğine işaret eden Arçelik Mersin bayisi Reşit Can, Topluluk şirketlerinin hayata geçirdiği çalışmaları KoçBayi sayesinde takip etme olanağı bulduklarını belirtiyor.

27 yıldır bayisi olduğu Arçelik’i pandemi süresince yakından gözlemleme şansına eriştiğini belirten Reşit Can, “Arçelik, sağlık sektörüne en fazla destek veren şirketlerden biriydi” diyor.

1993 yılından beri Koç Topluluğu çatısı altında faaliyet gösteren Arçelik Mersin bayisi Reşit Can, Koç bayisi olma kararında Topluluğu’nun itibarının birincil etken olduğunu dile getiriyor. Koç Topluluğu’nun pandemi

süresince tüm kaynaklarını ülkesinin hizmetine sunduğunu kaydeden Reşit Can, Topluluğun koronavirüs mücadelesine sağladığı katkı hakkındaki düşüncelerini de şöyle özetliyor: “Koç Topluluğu şirketleri hem maddi hem

de manevi olarak tüm kaynaklarını seferber ederek Türkiye’nin yanında olduğunu gösterdi ve kurucumuz Vehbi Koç’un ‘Ülkem varsa ben de varım’ sözlerinin arkasında durduğunu bir kez daha ispatladı. Ayrıca koronavirüse karşı başlattığı destek ve mücadele kampanyalarıyla da diğer kuruluşlara öncülük etti. Bu süreçte Topluluk şirketlerinin birbirleriyle koordineli bir şekilde virüsle mücadele eylem planı uygulamış olduğunu gördüm. 27 yıldır bayisi olduğum ve pandemi süresince yakından gözlemleme şansına eriştiğim Arçelik, sağlık sektörüne en fazla destek veren şirketlerden biriydi. Arçelik’in 200’den fazla hastaneye çamaşır ve kurutma makinesi, tost makinesi, çay ve kahve makineleri göndererek sağlık çalışanlarının yanında olması tüm toplumda takdirle karşılandı. Ben de bu projenin Mersin ili uygulamasında yer aldım. Mersin Tarsus Devlet Hastanesi doktorları, başhekim bu özel bağıştan dolayı Koç Topluluğu’na şükranlarını sundular. Bunun yanında Arçelik’in başlattığı uygulama çerçevesinde biz de 65 yaş üzeri müşterilerimizin teslimat ve servis hizmetine öncelik tanıdık, talep etmeleri hâlinde market alışverişleri de servis çalışanlarımız tarafından karşılandı. Ürün teslimatında ise Arçelik yetkili servisleri küçük ev aletlerini dezenfekte edip eldiven ve maske takarak hijyen

“Koç Topluluğu şirketleri sahip olduğu tüm kaynakları toplum için seferber ederek Kurucumuz Vehbi Koç’un ‘Ülkem varsa ben de varım’ sözlerinin arkasında durduğunu bir kez daha ispatladı.”

kurallarına uygun şekilde teslimat ve montaj hizmeti sundular. Daha da önemlisi Arçelik, her biri alanında son derece yetkin mühendisleriyle beraber adeta bir seferberlik ruhuyla kısa sürede mekanik ventilatör üretimini gerçekleştirerek ülkemizin hizmetine sundu. Eminim ki tüm Koç Topluluğu'nun bu ve buna benzer çalışmaları sadece benim değil bu büyük aileyi oluşturan diğer bayilerimizin de gurur kaynağı olmuştur. Ülkemizin bu zor günleri atlatmasında tüm Koç Topluluğu şirketlerinin büyük bir payı olduğuna inanıyorum. Kendi adıma bu Topluluğun bir ferdi olmaktan dolayı bir kez daha gurur duyduğumu söyleyebilirim."

"KoçBayi sitesi sayesinde doğru bir şekilde bilgilendik"

Topluluk bayilerinin doğru ve güvenilir bilgiye ilk elden ulaşmalarını kendisine misyon edinen site, bu amaç doğrultusunda koronavirüs salgını süresince de tüm gücüyle çalıştı. Bu süreçte fabrikalarıyla inanılmaz bir dönüşüm hikâyesi gerçekleştirerek tüm imkânlarını sağlık sektörünün hizmetine sunan Koç Topluluğu şirketlerinin çalışmalarına dair haberlerin yanı sıra farkındalık yaratan içerikleriyle bir kez daha farkını ortaya koyan sitenin bu dönemde imza attığı çalışmalar da bayilerin takdirini topladı.

Site sayesinde gündemi kolayca takip ederek uzmanların katkılarıyla hazırlanan içeriklerle koronavirüse karşı bilgilendiklerini kaydeden Reşit Can, "Aile olmak paylaşmak demektir, sloganıyla yola çıkan platform, koronavirüs salgını boyunca üst yönetim mesajlarının yanında hayata geçirilen çalışmalar, diğer bayilerin destek mesajları ve virüse karşı nasıl korunacağınızla dair uzman görüşleriyle Topluluk bayilerinin her zaman yanında olarak doğru bilgilendirmeye özen gösterdi. Bunun yanı sıra hastanelerin süreci nasıl yönettiğini, ne gibi önlemler

aldığını, doktor ve hemşirelerin salgınla ilgili tecrübelerini de site aracılığıyla bizzat onların ağzından öğrenme şansı yakaladık.

Bu platform aracılığıyla Topluluk bayilerinin görüş, öneri ve deneyimleri doğrultusunda sorunların neler olduğunu, nasıl çözümler bulunduğunu ve birbirimize destek çıktığımızı gördüm. Bu sayede birlik beraberliğimizi sürdürerek, bütün sorunların üstesinden birlikte geleceğimize inandım" diyor.

"Aile olmak paylaşmak demektir, sloganıyla yola çıkan platform, koronavirüs salgını boyunca Topluluk bayilerinin her zaman yanında olarak doğru bilgilendirmeye özen gösterdi."

"Koç Topluluğu finansal krizi aşmamıza destek oldu"

Bu süreçte üst yönetimin de bayilere elinden gelen desteği verdiğini belirten Can, "Bizim panik bir şekilde ne yapacağımızı bilmediğimiz salgının ilk günlerinde üst yönetim salgına karşı nasıl önlemler almamız gerektiği ve mağazalarımız ile iş yapış şekillerimizi nasıl düzenlememiz gerektiği konusunda yol gösterdi.

Pandemi süresince Mersin'de ve çevre illerde üretim yapan çiftçilerimiz ürün toplama ve satışı konusunda sorunlar yaşadılar. Bu durum da tüketicinin alım ve ödeme gücünü çekmesine yol açtı. Tüketicinin taksitlerini ödemediği, satışın olmadığı dönemde Koç Topluluğu bizlere nakdi yardımda bulunup finansal krizi aşmamıza destek oldu. Arçelik bu zor dönemde ödemelerimizde kolaylık sağlayarak işlerimizin devamlılığına çok büyük katkı sağladı. Bu destek hem Topluluğun gücünü bir kez daha ortaya koydu hem de büyük bir ailenin ferdi olduğumuzu bir kez daha yürekten hissetmemize yardımcı oldu" şeklinde konuşuyor.

Ülkemizin zor günleri atlatmasında tüm Koç Topluluğu şirketlerinin büyük bir payı olduğuna inandığını kaydeden Reşit Can, Arçelik'in millî seferberlik ruhuyla kısa sürede mekanik ventilatör üretimini gerçekleştirerek ülkemizin hizmetine sunmasından dolayı gurur duyduğunu dile getiriyor.

FIAT İSTANBUL BAYİSİ İRFAN GÜRSSES: “KOÇ TOPLULUĞU’NUN SAĞLADIĞI SİNERJİ İLE KISA ZAMANDA YARALARIMIZI SARACAĞIMIZA İNANIYORUZ”

Koç Topluluğu ile yarım asra yakın bir süredir kesintisiz bir iş birliği içinde olan İstanbul Fiat Bayisi İrfan Gürses, pandemi süresi boyunca hayata geçirilen çalışmalar nedeniyle Koç Topluluğu’nun ferdi olmaktan dolayı bir kez daha gurur duyduğunu belirtiyor. Gürses, bu süreçte ihtiyaç duydukları pek çok bilgiye de KoçBayi sitesi üzerinden ulaştıklarını kaydediyor.

Koruyucu ekipman ve hijyen malzemelerinin temini konusunda da Koç Topluluğu’nun kendilerine destek sağladığını belirten İrfan Gürses, bu sayede süreci daha güvenli ve sıkıntısız geçirdiklerini kaydediyor.

Koç Topluluğu ailesinin bir ferdi olmaktan dolayı her zaman gurur ve mutluluk duyduklarını belirten İrfan Gürses, Topluluğun iş yapış ve toplumsal sorunlara yaklaşım şeklinde Kurucusu Vehbi Koç’un “Ülkem varsa bende varım” sözünün

yansımalarını görmenin mümkün olduğunu söylüyor. İrfan Gürses, “Koç Topluluğu ihtiyaç olması hâlinde kaynaklarını Türk insanına ve Türkiye ekonomisine destek vermek amacıyla kullanmaktan hiçbir zaman kaçınmadı” diyor.

“Hayata geçirilen hizmetlerin değeri parayla ölçülemez”

Koronavirüs mücadelesinde de bu anlayışın kendisini gösterdiğini belirten Gürses, “Alışlagelmiş Koç Topluluğu yaklaşımı, çalışma biçimi ve disiplini içerisinde verilebilecek en büyük destek için hemen harekete geçildi. Tofaş fabrikasında hazırlanan numune alma kabinleri ve siperlikler, Arçelik’in üretim sorumluluğunu aldığı ve bence dünyada eşine az rastlanacak hızda gerçekleşen yerli ve millî solunum cihazı üretimi bu hastalığa yakalanan yurttaşlarımızın dertlerine derman oldu. Perde arkasında kalan birçok destek de beraberinde geldi. İnsanı odak noktasına alarak hayata geçirilen tüm bu hizmetlerin değerinin parayla ölçülemeyeceğini düşünüyorum” şeklinde konuşuyor. İrfan Gürses, bayiliklerini ve bölge distribütörlüğünü yürüttükleri markaların bu süreçte önce sağlık prensibi çerçevesinde hareket ederek koronavirüse karşı mücadele yöntemleri ve alınacak önlemlerle ilgili olarak kendilerini detaylı bir şekilde bilgilendirdiklerini de belirtiyor. Gürses, Koç Topluluğu şirketlerinin koruyucu ekipman ve hijyen malzemelerinin temini konusunda da kendilerine destek sağlaması neticesinde süreci daha güvenli ve sıkıntısız geçirdiklerine vurgu yapıyor.

İrfan Gürses, Koç Topluluğu şirketlerinin bu süreçte önce sağlık prensibi çerçevesinde hareket ederek koronavirüse karşı kendilerini detaylı bir şekilde bilgilendirdiklerinin altını önemle çiziyor.

"KoçBayi sayesinde ihtiyaç duyduğumuz bilgilere ulaşmak çok kolay oldu"

Koronavirüs salgını süresince doğru bilgilendirilme noktasında sitenin içerikleriyle kendilerine yol gösterdiğini İrfan Gürses, "Koronavirüsle mücadele günlerinde ülkemizin ve toplumumuzun iyileşmesine destek vermek üzere Koç Topluluğu tarafından atılan adımlara dair bilgiyi, bu platform sayesinde edindik. Bunun yanı sıra gecesini gündüzüne katarak bizlerin sağlığı için dur durak bilmeden çalışan Amerikan Hastanesi ve Koç Üniversitesi Hastanesi doktorlarının koronavirüs hakkında site aracılığıyla bilgilendirmelerde bulunması ve nasıl korunacağımıza dair yol göstermesi de son derece önemliydi. Özetle ihtiyaç duyduğumuz tüm bilgilere site üzerinden ulaştık. Kurum bünyesi içinde iş yeri hekimimiz, iş güvenliği uzmanımız ve çalışanlarımızın da bulunduğu bir kurul oluşturduk. Bu kurulun çalışmalarına sitede yayınlanan bilgiler ışık tuttu. Yemekhane düzeni, ofis yerleşimleri

ve müşteri karşılanmasına kadar tüm çalışmalarımızda bu bilgilerden faydalandık. Bu sayede de şu ana kadar hiçbir personelimiz koronavirüse yakalanmadı. Kuşkusuz bu, en büyük kazanımımızdır."

"Geleceğe umutla bakıyoruz"

Pandemi sürecinde yaşananlara ilişkin gözlemlerini de bizimle paylaşan İrfan Gürses, geleceğe dair öngörülerini de şöyle özetliyor: "Alınan önlemler ve kısıtlamalar neticesinde mart ayının 20'sinden itibaren mayıs sonuna kadar insan hareketliliği son derece azaldı. Bu durum ticari hayatı durma noktasına kadar getirdi. Bazı iş kollarında biliyorsunuz ticari faaliyet tamamen durduruldu. İnsanlar temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ya

birikimlerini kullandı ya da kredi çekmek zorunda kaldı. Bunların neticesinde de bulunduğumuz sektörler çok ciddi iş ve gelir kaybına uğradı. Ancak tüm bunlara rağmen biz Türk insanının son derece çalışkan, ticari zekâsı gelişmiş ve Türkiye ekonomisinin de bu tarz krizlere başışıklığının yüksek, direncinin fazla olduğunu düşünüyoruz. Bu özellikler de bizim geleceğe umutla bakmamıza neden oluyor. Bu nedenle de çok hızlı toparlanacağımızı umut ediyoruz. Tüm bunların yanı sıra içinde bulunmaktan büyük bir gurur duyduğumuz Koç Topluluğu'nun sağladığı fayda ve sinerji ile çok kısa zamanda yaralarımızı sararak ülke ekonomisine katkı sağlamaya devam edeceğimize sarsılmaz bir inanç duyuyoruz."

"Koronavirüsle mücadele günlerinde ülkemizin ve toplumumuzun iyileşmesine destek vermek üzere Koç Topluluğu tarafından atılan adımlara dair bilgiyi KoçBayi platformu sayesinde edindik"

Mücadelede yoğun emek sarf eden sağlık çalışanları için tıbbi destek ekipmanları üreten Koç Topluluğu şirketleri bu zor günlerde bir kez daha ellerini taşın altına koyarak hepimizi gururlandırdılar.

PEKİ WWW.KOCBAYI.COM.TR SİZE NELER SUNUYOR?

Hayata geçtiği günden bu yana Topluluk şirketleri ile bayiler arasındaki iletişimi pekiştirmede bir köprü görevi üstlenen site, fark yaratan, doğru, güvenilir ve geleceğe dair umut tazeleyen içerikleriyle pandemi günlerinde de bayilerin başvurduğu ilk kaynaklardan biri olmayı başardı.

Bir asra yakın köklü geçmişini de arkasına alarak geleceğe doğru yürüyen Koç Topluluğu için KoçBayi, en önemli değerlerinden biri olan bayileri ile arasındaki güçlü ve sarsılmaz bağın bir yansıması olarak hayat buluyor. Bayileri dünya ve Türkiye gündemine ilişkin bilgilendirerek Koç Topluluğu bayileri ve paydaşları arasında daha hızlı ve kesintisiz bir bilgi akışını sağlamayı kendisine misyon olarak belirleyen site, yayınladığı doğru ve güvenilir haberlerle pandemi günlerinde de gündemin nabzını tutmaya devam etti.

Daima bayilerin yanında!

Kurulduğu günden bu yana ekonomiden sanata, spordan iş yaşamına, kişisel gelişimden seyahate kadar geniş bir perspektifte pek çok ufuk açıcı bilgiyi Topluluk bayileri ile buluşturan site, Yönetim Kurulu Başkanı, CEO ve Koç Topluluğu Şirketlerinin yöneticilerinin mesajlarını bayilerle paylaştığı ilk platform olma özelliğini tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını sürecinde de devam ettirdi. Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç'un ve Koç Topluluğu CEO'su Levent Çakıroğlu'nun bayiler ve yetkili servislere

*Koç Topluluğu bayileri
ve paydaşları arasında
kesintisiz bir bilgi akışı
sağlamayı kendisine
misyon edinen site,
pandemi günlerinde de
gündemin nabzını tuttu.*

yönelik mesajı ilk olarak bu platform üzerinden paylaşıldı. Yöneticilerimizin bu mesajları sitede binlerce kez tıklandı. Koronavirüs süresince sitede yayınlanan ve okuyuculardan büyük ilgi gören diğer başlıklar da şöyle:

- Pandemi süresince Koç Topluluğu şirketleri bu ülke insanının adeta genlerine işlemiş olan mücadele ruhuna vurgu yaparak #iyileşeceğiz başlığı altında pek çok çalışmayı hayata geçirdi. Millî birlik ve dayanışma içinde gerçekleştirilen bu çalışmalar Topluluk haberleri bölümünde kendisine yer buldu. Koç Topluluğu bayileri ve yetkili servisleri Koç Topluluğu şirketlerinin kaynaklarını, üretim hatlarını, fabrikalarını dönüştürerek toplumsal mücadeleye dâhil olduğunu ve "Millî Dayanışma Kampanyası"na 20 milyon TL katkı sağlandığından da yine bu platform vasıtasıyla herkesten önce öğrendi.

- Şirketlerin toplum yararı gözeterek #iyileşeceğiz başlığı altında hayata geçirdiği çalışmalarla gurur duyan her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gibi bayilerimiz de teşekkürlerini, destek mesajlarını ve geleceğe dair iyi dileklerini çıktıkları videolar aracılığıyla diğer bayilerle paylaştı. Pandemi günlerinde moral yükselten bu mesajlar, "Bayilerimizden Haberler" bölümünde okuyucularla buluşarak inançla çalışmaya ve üretmeye devam edersek kısa sürede iyileşeceğimize dair inancı pekiştirmeye yardımcı oldu.

Bayilerin kesintisiz ve sürekli bilgi alma ihtiyacını da göz önünde bulunduran site, haber içeriklerine bayilerin daha kolay ulaşmasını sağlamak adına Whatsapp Business uygulamasını da devreye aldı.

• Sosyal izolasyon çağrılarına uyup evde daha fazla vakit geçirildiği bu dönemi kişisel gelişim için bir fırsat olarak gören KoçBayi, entelektüel birikime katkı sağlayacak online etkinliklere dair içeriklerle okuyucularının evde keyifli vakit geçirmelerine de katkıda bulundu.

• Sağlık içerikleriyle de bayilerin koronavirüse dair merak ettikleri tüm konularda bilgilenmelerine imkân sağlayan site, aynı zamanda konusunda uzman spor hocalarının ve doktorların eşliğinde evde yapılabilecek egzersizlerle de spor salonlarını evlere taşıyarak sağlıklı bir yaşamın yolunun spordan geçtiğine vurgu yaptı.

• Bütün bunların yanı sıra uzmanların, akademisyenlerin ve kanaat önderlerinin "geleceğin dünyası"nın

nasil şekilleneceği üzerine yürüttüğü tartışmalar da platformda kendisine yer buldu. Bayiler; hayata bakışımızı, alışkanlıklarımızı, yaşantımızı değiştiren koronavirüsün geleceğin dünyasını nasıl şekillendireceğine, salgın sonrasında "yeni normal" in nasıl olacağına dair ufuk açıcı bilgilerle bilgilenme fırsatı yakaladılar.

Site, her koşulda kesintisiz olarak sürdürdüğü bu interaktif iletişim sayesinde Koç Topluluğu çatısı altında faaliyet gösteren herkesin gelecek güzel günlere ilişkin umudunu yeşertti.

KoçBayi artık Whatsapp'ta!

Bayilerin kesintisiz ve sürekli bilgi alma ihtiyacını da göz önünde bulunduran site, haber içeriklerine bayilerin daha kolay ulaşmasını sağlamak adına Whatsapp Business uygulamasını da devreye aldı. Tüm Koç Topluluğu bayileri Whatsapp hattına 0549 562 01 15 numarası üzerinden ulaşılacaklar. Bayiler ile iletişimini daha hızlı sağlamak için Whatsapp'ta da okuyucularıyla buluşmaya karar veren sitenin haber özetlerine anında ulaşmak için abone olmak yeterli.

Türk milleti olarak geçmişte bugünkünden daha zor zamanlar geçirdiğimizi, ama yılmadan o zor günlerin de üstesinden geldiğimizi kaydeden bayilerimizin "hep birlikte daha güzel günlere uyanacağız" mesajını verdikleri videoları da KoçBayi'de kendisine yer buldu.

Site, kesintisiz olarak sürdürdüğü interaktif iletişim sayesinde Koç Topluluğu çatısı altında faaliyet gösteren herkesin gelecek güzel günlere ilişkin umudunu yeşertti.

KoçBayi artık Whatsapp'ta!

Dünyadaki ve Koç Topluluğu'ndaki gelişmelerden haberdar olmak, eğlenceli ve bilgi dolu içeriklerle gününüze keyif katmak istiyorsanız sizi KoçBayi Whatsapp'a bekliyoruz.

Detaylı bilgi için tıklayınız!

KoçBayi

PANDEMİ GELECEĞİMİZİ NASIL ŞEKİLLENDİRİYOR?

♦ ♦ ♦

Yaşadığımız sıra dışı günlerin ardından, yine sıra dışı bir dünyaya doğru adım atıyoruz. Artık iletişim biçimlerimizden sosyal hayatımıza kadar her şey farklı... Tokalaşma gibi en köklü alışkanlıklarımızdan vazgeçebilecek miyiz? Aylar sonra ilk kez adım atacağımız sosyal mekânlarda nelerle karşılaşacağız? Peki, biraz daha ileriye bakarsak, pandemiyi bir fırsata çevirebilir miyiz? Küresel salgınla birlikte güçlenen duyarlılıklar sayesinde daha yaşanabilir bir gezegene kavuşabilir miyiz? İşte, dünyadan önde gelen uzman ve düşünürlerin görüşleriyle bir ufuk turu...

YAZI
Nihal Köz

"Hayatımı, geleceğe dair tuhafıklar anlatan bilim kurgu romanları yazarak geçirdim. Ama ne kadar çok şeyin, ne kadar büyük bir hızla değiştiğini gördüğümde şok yaşadım..." Dünyanın en önemli bilim kurgu yazarlarından sayılan, 68 yaşındaki Kim Stanley Robinson, mart ayı ortasında doğayla baş başa bir tatil amacıyla gittiği Büyük Canyon'dan bir hafta sonra döndüğünde hissettiklerini böyle anlatıyor. Başta Mars Üçlemesi olmak üzere çoksatar kitaplara imza atan, çeşitli ödüllere sahip Robinson, mayıs ayında The New Yorker için kaleme aldığı "Koronavirüs Hayal Gücümüzü Yeniden Yazıyor" başlıklı makalede, tatil dönüşünde karşısına "başka bir dünyanın çıktığını" anlatıyor. Yaşanan krizin tamamen farklı olduğuna dikkat çekerek "Bununla baş edebilmek için herkesin değişmesi gerekiyor. İşte bu, gerçek tarih" diyor. "Bu baharı unutmak ve eski yaşam deneyimimize geri dönmek için muazzam bir basınç yaşayacağız. Ve bu büyüklükte bir şeyi unutmaya çalışmak, hiçbir zaman işe yaramaz. Hatırlamıyor gibi yapsak bile daima hatırlayacağız. Şu anda tarih yaşanıyor" diyen Robinson, "Peki ne yapacağız?" sorusunu ortaya atıyor. Bugün için hiç kimse bu sorunun yanıtını bilmiyor. Dünya çapında uzmanlar geleceğe dair tahminlerde bulunuyor, vizyonlarını anlatıyor. Uzun vadeli gelecek ise adeta buzlu bir camın arkasında...

Hayatın nasıl şekilleneceğine dair senaryoların hepsi, salgını önleyecek aşının ne zaman bulunacağına ve ne kadar geniş ölçekte uygulanabileceğinde düğümleniyor. Ancak yaşam bir yandan akmaya devam ediyor ve biraz titrek, temkinli adımlarla "yeni normalin" nasıl olacağını anlamaya çalışıyoruz.

Son üç ayda yaşananlar, bilim kurgu yazarı Kim Stanley Robinson için bile "gerçeküstü"...

"DOĞA, EN İYİ ANTİVİRAL"

Enric Sala, oşinografi dalında bir profesörken "okyanusların ölüm fermanının yazılmakta olduğu" düşüncesiyle bütün zamanını çevreyi korumaya adanmak üzere akademiden istifa eden bir bilim insanı... 2008 yılında, 40 yaşındayken Dünya Ekonomik Forumu'ndan aldığı "Genç Küresel Lider" ödülüne yıllar içerisinde yenilerini ekleyen Sala, şu anda National Geographic Society üyesi olarak gezegenimiz için mücadele veriyor. Sala, 14 Mayıs'ta Project Syndicate için yazdığı "Doğa En İyi Antiviral" başlıklı makalede, yaşanan pandeminin bizim kaderimizle doğal yaşamın ilişkisinin ne kadar bağlantılı olduğunu gösterdiğine dikkat çekerek şunları söylüyor: "Doğayla ilişkimiz bozuldu. Ormanları kestik, çayırlarda ot bırakmadık, limanlar ve yollar inşa ettik, şehirlerimizi hızla genişlettik ve doğal habitatlara zarar verdik. Bütün bunlar COVID-19 ve daha düzinelerce ölümcül hastalığa neden olan, hayvanlardan insanlara geçen virüslerle daha yakın ve sık teması getirdi. İyi haber, ileri görüşlü siyasi liderlerin ve Birleşmiş Milletler'in bundan sonraki pandemiye başlamadan durdurmaya yardımcı olacak planlar oluşturmaya yönelmesi. Bu planların nihayetinde hem doğa hem de insanlar kazanacak. Araştırmalar çok sayıda hayvan, bitki, böcek ve mikrobun karmaşık, olgun ekosistemlerde yaşamasının, hayvanlardan insanlara hastalık bulaşmasını sınırlandırabileceğini gösteriyor. Pandemide en kötü geride kaldığında, doğayı korumayı göz ardı etmemeliyiz ve doğanın bizi korumasına izin vermeliyiz. Sağlıklı bir çevre en iyi antiviral ve onu korumak bu pandemiden kurtulmamıza ve bir sonraki başlamadan onu durdurmamıza yardımcı olacak."

Toplumsal hayatta büyük içe dönüş

Uluslararası düzeyde veri toplayan ve işleyen Statista Platformu'nun yayımladığı istatistikler, dünyadaki sosyal ve ekonomik hayattaki değişimin çarpıcılığını yansıtıyor. Mayıs ayının son haftasında yapılan araştırmada, karantina önlemlerinin görece daha gevşek olduğu ABD'de bile insanların yüzde 75'i evde daha fazla vakit geçirdiğini, yüzde 61'i bar ve restoranlara gitmediğini, yüzde 51'i internetten daha fazla alışveriş yaptığını söylemiş. İngiltere'de ise vatandaşların yüzde 74'ü alışverişe daha az çıkmış, yüzde 70'i daha az seyahat etmiş, yüzde 63'ü daha az nakit

para kullanmış. Küresel çapta yapılan araştırmalar haber izleme alışkanlığının yüzde 70, sosyal medyada geçirilen sürenin ise yüzde 45'e yakın arttığını gösteriyor. Bütün bunlar, toplumsal-sosyal hayattaki daralmaya paralel... Mart ayından bu yana tüm dünyada hemen her birey bir tür içe dönme, hayatında bir "büzülme" yaşıyor. En çok özlenen şeylerin başında ise fiziksel iletişim bulunuyor. Ancak bu bir süre daha özenmeye devam edecek, zira "normale dönüş" planlarının temel koşulu, maske takmak ve sosyal mesafeyi korumak...

*Oxford Üniversitesi'nden
Prof. Robin Dunbar*

*Oxford Üniversitesi
Evrimsel Psikoloji
bölümünden Prof.
Robin Dunbar,
arkadaşlarımız ve aile
fertlerimizle fiziksel
temasın beynimizdeki
endorfin sistemini
harekete geçirerek
kendimizi daha iyi ve
pozitif hissetmemizi
sağladığını söylüyor.
Ancak Dunbar'a
göre tarihsel gelişim
esnasında ortaya çıkan
bazı yöntemler de aynı
işlevi görüyor.*

Dokunma ihtiyacını nasıl telafi edeceğiz?

BBC'den Chris Stokel-Walker'ın hazırladığı "COVID-19 Sonrasında Fiziksel Temas Nasıl Değişecek?" başlıklı makalede görüşleri yer alan Oxford Üniversitesi Evrimsel Psikoloji bölümünden Prof. Robin Dunbar, birbirimize dokunmadan iletişim kurmanın zorluğuna dikkat çekiyor. "Fiziksel temas, arkadaşlarımızdan aile fertlerimize kadar ilişki kurma mekanizmamızın bir parçası" diyen Dunbar, bunun evrim içerisinde önemli bir yer tuttuğunu, dokunmanın beynimizdeki endorfin sistemini harekete geçirerek daha iyi ve pozitif hissetmemizi sağladığını anlatıyor. En yakın çevremizin hemen dışındaki insanlarla temasımızda ve iş hayatımızda el sıkışma önemli bir yer tutuyor. Çok eski tarihlerde insanların ellerinde silah olmadığını gösterme amacıyla başladığı tahmin edilen el sıkışmanın Dunbar'a göre terk edilmesi oldukça zor. "O kadar köklü bir davranış ki insanlar

ellerini uzatmamak için büyük çaba sarf edecek" diyen Dunbar, bağ kurmak için fiziksel temas dışında da yollar olduğunu belirterek, tarihsel gelişim esnasında endorfini tetikleyen başka yöntemlerin de oluştuğunu hatırlatıyor. "Birlikte gülmek, şarkı söylemek, dans etmek, hikâyeler anlatmak, dini ritüeller gibi sosyal iletişimde kullandığımız birçok şey, benzer etkiyi yaratıyor" diyor.

İçine girdiğimiz "baloncuklar" yavaş yavaş genişliyor

Fiziksel temas, en azından bir süre daha gündemimizde olamayacak gibi görünse de karantina önlemlerinin gevşetilmesi ve bazılarının ortadan kalkmasıyla birlikte, yakın ailemizle sınırlı olan sosyal yaşantımız yavaş yavaş genişliyor. Haziran ayında restoran, kafe ve bazı sosyal etkinlik mekânlarının açılmasıyla, sosyal hayatımız sınırlı da olsa renkleniyor. Haftalarca evlerine kapanan insanlar, önlemleri elden bırakmadan az da olsa dışarıda zaman geçirme arayışında. Peki ama sosyal mesafe kuralını elden bırakmadan bunu nasıl sağlayacağız?

İşletmeler bu zor zamanlarda buldukları yaratıcı çözümlerle bu soruya ilginç yanıtlar geliştiriyor. The Guardian'dan Rachel Dixon, 21 Mayıs'ta yazdığı "Bana Fazla Yaklaşma: COVID Çağında Sosyalleşme İçin En İyi Taktikler" başlıklı makalede, sosyal yaşamı renklendirmeye dönük, farklı işletmeler tarafından hayata geçirilen yaratıcı ve eğlenceli çözümleri anlatıyor. Örneğin, ABD'nin Virginia eyaletinde üç Michelin yıldızlı Inn at Little Washington adlı restoran, konukların arasındaki sosyal mesafeyi doldurmak üzere şık giyimli cansız mankenler yerleştirmiş. Viyana'da aralarında tarihî Cafe Central ve Kleinod Prunkstück Kokteyl Bar'ın bulunduğu birçok mekân da bu fikri benimsemiş. Litvanya'nın başkenti Vilnius'ta birçok restoran aynı konsepti uygularken mankenleri yerel tasarımcıların moda vitrini olarak kullanmış. Kuzey Almanya'da Schwerin'de Cafe Rothe'de müşterilere her biri 1,5 metre

uzunluğunda T şeklinde şapkalar takılarak sosyal mesafenin korunması sağlanmış. Amsterdam'da Mediamatic Sanat Merkezi'ndeki restoranda, kanal kenarında aynı aileden iki kişinin birlikte yemek yiyebileceği mini seralar oluşturulmuş. Floransa'nın ünlü katedrali Duomo'do ise ziyaretçilere boyunlarına takmaları için verilen sensörler, iki kişi birbirine iki metreden fazla yaklaştığında hafifçe ötüyor ve yanıp sönmeye başlıyor. "Yeni normal" sürecinde bu tür yaratıcı örneklerin çeşitliliğinin de artması bekleniyor.

Konaklama sektöründe algı değişikliği
Benzer çözümler salgında büyük darbe alan konaklama sektöründe de gündemde. Barron's dergisinden Brent Crane, "Oteller Pandemi Sonrası Dünyaya Hazırlanıyor" başlıklı makalesinde küresel zincirler başta olmak üzere büyük otellerin konuklarını güvende hissetmelerini sağlayacak çözümler peşinde olduğunu anlatıyor. Makalede görüşlerine yer verilen Hilton Yeni Marka Geliştirme Küresel Başkanı Phil Cordell, "Temizlik beklentisinin içeriği değişti. Artık bu, yüzeylerdeki tozların kaldırılmasıyla sınırlı değil; virüslerin yok

Sosyal mesafenin korunması kuralı, kuruluşları da yaratıcı önlemler bulmaya yönlendiriyor. Örneğin Floransa'nın ünlü katedrali Duomo'da ziyaretçilerin boyunlarındaki sensörler, iki kişi birbirine iki metreden fazla yaklaştığında hafifçe ötüyor ve yanıp sönmeye başlıyor.

"COVID-19 YAPAY ZEKÂNIN SAĞLIK ALANINDA KULLANIMINI HIZLANDIRACAK"

Kai-Fu Lee, Çin'de internet sektörünün en önde gelen isimlerinden. "Yapay Zekâ Süper Güçleri: Çin, Silikon Vadisi ve Yeni Dünya Düzeni" adlı kitabın yazarı olan ve daha önce Apple, Microsoft ve Google'da yöneticilik yapan Kai-Fu Lee, Wired için yazdığı makalede yapay zekânın pandemideki performansını şöyle anlatıyor:

"Yeni Yıl'dan bir gün önce BlueDot yapay zekâ platformu, bir anomali yakaladı. Çin'in Vuhan kentinde bir dizi zatürre vakasının yaşandığını kaydetti. Kanada Toronto'da bulunan BlueDot, makine öğrenmesini kullanarak bulaşıcı hastalıkları saptıyor ve raporluyor. Sağlık bakım hizmetleri, hükümetler, şirketler ve kamu sağlık kuruluşlarına uyarılar gönderiyor. BlueDot, Dünya Sağlık Örgütü yeni bir koronavirüsün ortaya çıktığı konusunda uyarı yapmadan 9 gün önce bunu saptadı." Yapay zekânın koronavirüse karşı küresel savaşta tahmin, uyarı, hızlı teşhis ve laboratuvarlarda yürütülen ilaç çalışmalarında son aylarda önemli rol oynadığına dikkat çeken Kai-Fu Lee, Çinli Alibaba'nın açıkladığı bir yapay zekâ algoritmasının şüpheli vakaları (insana göre 45 kat hızlı şekilde) 20 saniye içinde saptayabildiğini ve yüzde 96 doğruluk oranıyla teşhis koyduğunu söylüyor. Bütün bunların gelecekte yapay zekânın sağlık hizmetlerinde nasıl bir rol oynayabileceğinin göstergesi olduğunu belirterek, dünya çapında akmakta olan muazzam miktarda veri ve makalenin analizinin yapay zekâyı büyük avantaj sağlayacağını öne sürüyor.

"Yapay zekâ bir sonraki pandemiye daha iyi hazırlandığımızdan emin olmamıza yardımcı olacak" diyen Kai-Fu Lee, ülkelerin ortak düşmanının birbirleri değil, bir virüs olduğunu anlamasının gezegenimiz çapında sağlık hizmetlerini bir ileri seviyeye taşıyacağını altını çiziyor.

edilmesiyle ilgili... Müşteriler kendilerini korumak için şirketlerin ne yaptığını paylaşımlarını bekliyor" diyor. Dünya çapında birçok oteli bulunan Singapur merkezli Lux Collective, bu doğrultuda yeni bir istihdam alanı yaratmış. Eğitilmiş "COVID-19 görevlileri" giriş çıkış noktalarında derece ölçme, çalışanların maske ve eldiven kullanımını denetleme, spor salonu girişlerinde ayakkabıların sterilize edilmesini sağlama gibi görevler üstleniyor. 18 ülkede 30 oteli bulunan Avani Grubu ise kapı tutacakları, asansör düğmeleri gibi çok dokunulan alanları antimikrobiyel bakır filmler ile kaplıyor. Birçok uluslararası zincir, benzer yeni yaratıcı çözümler üretiyor.

Salgını bir fırsat olarak kullanmak

Dünya Turizm Örgütü bu yıl uluslararası seyahatlerde yüzde 80 azalma beklerken bu olumsuz tablonun bir fırsat olarak değerlendirilebileceğine dikkat çekenler de var. The Guardian'da 28 Mayıs'ta yayımlanan "İşler Değişmeli: Turizm İşletmeleri Daha Yeşil Bir Geleceğe Yöneliyor" başlıklı makalede Jane Dunford, bu konuya işaret ediyor. Makalede görüşlerine yer verilen, "Tourism Declares

Küresel salgınla birlikte Avrupa'da birçok belediye, kent merkezlerinde yürüyüş ve bisiklet parkuru sayısını artırmaya dönük projelerini hızlandırdı.

a Climate Emergency" kampanyasının kurucularından Sam Bruce, "Bu durum, turizm kurullarından tur operatörlerine kadar herkes için yeniden başlamak ve işleri gezegenimiz, yerel topluluklar ve gezginler için daha iyi hâle getirmek üzere iyi bir fırsat" diyor.

Bu doğrultuda örneğin milyonlarca yabancı ziyaretçi ağırlayan Venedik'te yetkililer sürdürülebilirlik ve turizmde kaliteyi merkeze alan, tamamen yeni bir sistem kurmayı planlıyor. Yılda 18,3 milyon ziyaretçinin geldiği Amsterdam kenti de benzer hazırlıklar içerisinde... Kâr amacı gütmeyen Amsterdam&Partners Grubu Sözcüsü Heleen Jansen, "Odağımızda, kentin yaşanabilirliğini zedelemeyen sürdürülebilir bir turizm ekonomisi var" diyor.

Yürüme ve bisiklet kullanımı teşvik ediliyor

Koronavirüs salgını, kentlerde uzun süredir planlanan ancak öncelikler listesinde yer almayan adımları da hızlandırmış durumda. Atina'da tarihî merkezi araba trafiğine tamamen kapatmak için çalışmalar ivme kazandı. Berlin ve Paris'te yeni bisiklet yollarının yapımına başlandı ve birçok yerde belediyeler, insanları daha fazla yürümeye ve bisiklet kullanmaya teşvik etmek üzere projelerini gözden geçiriyor. Paris Belediye Başkanı Anne Hidalgo'nun çalışmaları arasında, kent sakinlerinin alışverişten eğlenceye bütün ihtiyaçlarını 15 dakikalık yürüme mesafesi içerisinde karşılamasını sağlayacak bir çalışma var. Arabayla gidilen mesafelerin yüzde 58'inin 5 kilometreden kısa olduğu belirlenen İngiltere'de bisiklet yollarını artırmak için 250 milyon dolarlık fon oluşturuldu. Salgında büyük darbe alan Milano'da ise merkezde toplam 35 kilometrelik yol araç trafiğine kapatılarak buralara yürüyüş ve bisiklet parkurları yapıldı. Bütün bunlar hem insan sağlığı hem de sürdürülebilirlik açısından geleceğe açılan pencereler...

Sürdürülebilir bir dünya için yeni adımlar

Pandeminin daha sürdürülebilir bir dünya yaratma yönünde insanları teşvik ettiği bir diğer önemli alan ise gıda atıklarını azaltmak... Campaign dergisinden Michael Horn'un "Pandemi Dünyasında Sürdürülebilirliği Yeniden Tasarlamak" başlıklı makalesinde verdiği bilgilere göre koronavirüs salgınıyla birlikte ABD'de yaşayanların yarısı, evde daha fazla yemek hazırlamaya başladı ve yüzde 29'u gıda atıklarını azaltmaya dönük adımlar attı. ABD'de değerlendirilebilecek gıdaların yüzde 40'ının israf edildiğini belirten Horn, bunun karbon ayak izindeki artışta da büyük etkisi olduğunu hatırlatıyor. ABD'de yaşayanların yüzde 16'sının pandemi nedeniyle kendi bahçesini oluşturma kararı aldığını söyleyen Horn, bunu sürdürülebilirliğe dönük akıllıca çözümler yaratmak için muazzam bir fırsat olarak değerlendiriyor.

Yeni değil, "yepyeni bir normal" yaratabilir miyiz?

Koronavirüs salgını, birçok alanda algımızı

değiştirdi. Bir yandan zorunluluklarla önümüze çıkan "yeni normale" uyum sağlamaya çalışırken, bir yandan da sürdürülebilir bir gelecek için bambaşka bir "yeni normal" inşa etmek elimizde. Bilim kurgu yazarı Kim Stanley Robinson nasıl hissettiğimizin nelere değer verdiğimizle karşılıklı ilişki içinde olduğuna dikkat çekiyor ve şu anda yiyecek, su, barınak, eğitim ve sağlık hizmetlerine daha fazla önem verdiğimiz vurgulayarak "Bundan sonraki yüzyılı görebilmemiz için gezegenimize daha fazla önem vermeliyiz. O tek evimiz" diyor. Bunun için yapılması gereken çok şey olmasına rağmen 2020 baharının ne kadar büyük bir hızla ne kadar fazla değişebileceğimizi gösterdiğine dikkat çekiyor ve sözlerini şöyle nokt alıyor: "Bunu bir yarış başlatan işaret olarak kabul edelim ve yeni bir zamana açılalım."

*Bilim kurgu yazarı
Kim Stanley Robinson*

"Yeni normale" geçerken "yepyeni" bir gelecek yaratmak elimizde. Gezegenimizi korumaya dönük adımlar bu geleceğin köşe taşlarını oluşturmali... Yapılacak çok şey var gibi gözükse de 2020 baharı, ne kadar büyük bir hızla ne kadar fazla değişebileceğimizi net olarak gösterdi.

"KORONAYLA DOĞA HEPİMİZE 'KENDİNİZE GELİN' MESAJI VERDİ"

♦ ♦ ♦

50. sanat yılını kutlayan Erol Evgin, ilk günkü enerjisiyle çalışmalarını sürdürüyor. "Müzikseverlerle aynı ortamda olmayı, konserlerimde yarattığımız sinerji ile birlikte söyleyip, gülüp, eğlenip, birlikte duygulanmayı, sesimle onlara dokunmayı ve göz göze olmayı çok özledim" diyen Evgin sevenleriyle buluşacağı günleri iple çekiyor. Karantina döneminde ve gelecekte sanatın yönüne dair beklentileri üzerine konuştuğumuz ünlü sanatçı, pandemi günlerinin ardından sanatta yer edinecek "yeni normalleri" de yorumladı.

Eski tabiriyle "Türk Hafif Müziği"nin unutulmaz seslerinden biri Erol Evgin... "Bir tanem söyle canım, ne istersen iste benden", "İşte öyle bir şey" "Seni düşündüm dün akşam yine" cümleleriyle akıllarımızda yer eden şarkıları bilmeyen var mı? Ya da bunları her duyduğunda mutlulukla gülümsemeyen? Kalplerimizde sevgi dolu bir yer edinen ve 50 yıldır da o yerinden en ufak bir parça kaybetmeyen Erol Evgin, pandemi günlerinde Bizden Haberler dergisi sayfalarına konuk oldu. Müzik hayatının 50. yılını kutlayan sanatçı, sanat dünyasındaki ve günlük hayatımızdaki "yeni normallerden", dijital konserlere kadar pek çok konuda görüşlerini paylaştı.

Son 3 aydır koronavirüs salgını nedeniyle çok zor günlerle sınanıyoruz. Birçok uzman, bu tip salgınlarla önümüzdeki yıllarda da sık sık karşılaşacağımızı düşünüyor. Sizce bu, günlük hayatımızda neleri değiştirecek, hayatımızın "yeni normalleri" neler olacak?

Pandemi sonrası "yeni normallerimizin" başında; her buluşmada sarılıp öpüşmek ya da erkek erkeğe kafa tokuşturmak hayatımızdan çıkar diye ümit ediyorum. Sık sık el yıkamak başta olmak üzere hijyen kurallarına daha titizlikle uyacağız galiba. Aslında geleneksel kültürümüzde olan; evde ayakkabı çıkarmak, misafire kolonya ikram etmek gibi modern yaşamda uygulamadığımız adetler, yeniden hayatımıza girebilir. Tabii zamanla tüm kurallarda bir ölçüde gevşeme olacağını da unutmamak gerekir.

Size göre eğlence dünyasının "yeni normalleri" neler olacak? Sosyal mesafe, kapalı alanda kalabalıkla bir arada bulunmama gibi en azından bir süre daha hayatımızın ilkeleri arasında bulunacak kurallar, eğlence dünyasında neleri değiştirecek?

Eğlence dünyasının en önemli aktivitesi olan konserler, sosyal mesafe nedeniyle bir dolu bir boş koltuk olmak üzere, yarı kapasiteyle başlayacaktır diye düşünüyorum. Karantina günlerinde, dijital ortamlarda, evden müzik sayesinde sanatçılar ve müzikseverler hasret gideriyor. Ama bu seyirciyle, sanatçının birlikte oluşturduğu sinerji ve enerjinin yerini tutmaz. Ayrıca sosyal mecralarda yapılan müzik performansları ses ve görüntü açısından çok doyurucu olmuyor.

"Korona kriziyle doğa, füze rampalarıyla övünen süper güçlere ve tüm insanlığa bir ders verdi: 'Siz benim sahibim değil misafirimsiniz, kendinize gelin' dedi."

İnsanların bilimle, politikayla henüz aşamadığı sorunlara sanatçılar sanatlarıyla, duyguların diliyle yepyeni ve ufuk açıcı yorumlar getirir, hepimizin duygularına tercüman olur, bakış açılarımızı değiştirir, hatta bazen dayanılmazı dayanılır kılar... Siz bir sanatçı olarak tüm dünyayı etkileyen bu korona krizini nasıl yorumluyorsunuz? Bu trajedi sizde ne tür duygular uyandırdı? Olumsuz duygularımızı kontrol ederken sanatın iyileştirici gücünden nasıl yararlanabiliriz?

Çok haklısınız. Âşık Nesimi'nin "Haydar Haydar" türküsünde dediği gibi; "Kâh çıkarım gökyüzüne, seyredirim alemi... Kâh inirim yeryüzüne, seyredirim alem beni" Sanatçılar, tıpkı çocuklar gibi "aşkın düşünen" varlıklardır. Sanatçılar, toplumun bilim ve politikayla aşamadığı sorunları; sanatla, sezgiyle, sevgiyle ve aşkın düşünceyle çözer, yol gösterici

olurlar. Einstein "Bilgi sınırlı, hayal sınırsızdır" der.

Bana göre korona kriziyle doğa, füze rampalarıyla övünen süper güçlere ve tüm insanlığa bir ders verdi: "Siz benim sahibim değil misafirimsiniz, kendinize gelin" dedi. Bundan sonra sanatın iyileştirici gücünü de yanımıza alarak doğaya ve birbirimize daha saygılı, telaşsız, çok üretip az tüketeceğimiz, barış içinde bir yaşam için çalışmak hepimizin görevi olmalı.

Yavaş yavaş geride kalmasını umduğumuz karantina günlerindeki izolasyon sanat dünyasına ve tabii ki müziğe nasıl yansıyor? Sanatsal üretimlerle ilgili öngörünüz neler?

Evlerde kalmak, zaten artmakta olan dijital yaşamın hızını daha da artıracak. Sosyal medya ve dijital dünya konusunda, bu 2,5 ayda bile birçok yeni şey öğrendim. Zaten, son yıllarda müzik tüketimi, fiziki satıştan, dijital dönüşüyordu. Karantina günleri bence bu dönüşüm hızını artıracak.

Karantina günlerinde pek çok yorumcu ve sanatçı dijital konserler verdi, performanslar sergiledi. Bu bir anlamda önümüzdeki dönemde daha fazla dijital konser göreceğimizin habercisi mi?

Dijital konserler bu dönemde "moda", hata bir anlamda "çözüm" oldu. Ama ben müzikseverlerle aynı ortamda olmayı, konserlerimde yarattığımız sinerji ile birlikte söyleyip, gülüp, eğlenip, birlikte duygulanmayı, sesimle onlara dokunmayı ve göz göze olmayı çok özledim...

Müzikte dijitalleşmeye yönelim zaten bir süredir vardı. Birçok kişi fiziki albüm almak yerine albüm veya şarkı indirmeyi tercih ediyordu. Gelecek için neler öngörüyorsunuz?

50 yılı geride bıraktım. Bu 50 yıl içinde "ses taşıyıcılar" çok değişti. Çocukluğumda hayran olduğum

"Analog kayıtlar ve kaliteli basılmış 'long play'lerin sesi, iyi bir pikap ve iğne ile bambaşkadır. Ses derinliği farklıdır. Plağın hafif çıtırtılarını biler özler insan."

sanatçıların 78 devirli taş plaklarını dinledik gramofonlardan. Sonra 45 ve 33 devirli plaklar dönmeye başladı pikaplarda. Sonra kasetler, kartuşlar ve CD'ler farklı ses taşıyıcıları olarak, şarkılarımızı müzikseverlerle buluşturdu. Şimdi dijital, hızla yayılıyor. Gelecekte kim bilir neler olacak?

Tüm bu teknoloji ve dijitalleşmenin yanında plakların yeniden popüler olmasını nasıl yorumluyorsunuz? Sizce bu insanlar geçmişi mi özleyiyor, dijitalin "kusursuzluğuna" mı tepki gösteriyor?

Evet, siz sormadan ben plaklardan söz ettim değil mi? Plaklardaki kayıtlar dijital değil, analogdu. Analog kayıtlar ve kaliteli basılmış "long play"lerin sesi, iyi bir pikap ve iğne ile bambaşkadır. Ses derinliği farklıdır. Plağın hafif çıtırtılarını bile özler insan. Bir de sözünü ettiğiniz dijital "kusursuzluk" var. Oysa "hata güzeldir" derler; çünkü insanın

heyecan ve duygusunu yansıtır. Bizim yaştakiler için, geçmişi özlemeyi de göz ardı edemeyiz tabii... Şimdilerde şarkılarımızın, 33 devirli, 180 gr. vinyl baskı LP uzunçalarını koleksiyonerler için sınırlı sayıda, yeniden üretiyoruz. Çünkü insanlar plak sesini özleyiyor.

Sizin de başrollerinde oynadığınız Şen Sazın Bülbülleri, Hisseli Harikalar Kumpanyası gibi kabare tiyatroları neden artık yapılmıyor? Oysa sahnelendiği dönemde hep kapalı gişe oynadılar ve şimdi dijital platformlarda en çok izlenen yapımlar arasındalar.

"Hisseli Harikalar Kumpanyası", "Şen Sazın Bülbülleri" gibi oyunlar, cumhuriyet tarihimizin ikinci müzikal dönemiydi. İlki 1930'larda Rey Kardeşlerin "Lüküs Hayat" gibi muhteşem müzikalleriydi. 1980 yılında oynamaya başladığım, üç yıl her gece sahneleyip, 1 milyona yakın

izleyiciyle buluşan, Haldun Dormen'in yazıp yönettiği, Egemen Bostancı yapımı iki müzikal, hakikaten çok iyi oyunlardı. 2007 yılında BKM yapımı olarak yeniden sahnelendi. 27 yıl sonra bana, hâlâ aynı delikanlı rolü önerilince sevinmiştim. Ama televizyonlarda dizi sektörünün çok güçlü olduğu bir dönemde, ekonomiyi de düşünürseniz insanları evlerinden çıkarmak zorlaşmıştı. Bir de Şan Tiyatrosu gibi bir müzikholümüz de artık yoktu. Dijital platformlarda hâlâ izlenmesi çok hoş; bizleri dördüncü nesille buluşturuyor.

Siz müzik çalışmalarınıza nasıl devam ediyorsunuz?

Geçtiğimiz yıl müzikte 50. yılımı, bir konser serisiyle kutlamıştım. İlk konser, 10 Nisan 2019'da Zorlu PSM'de

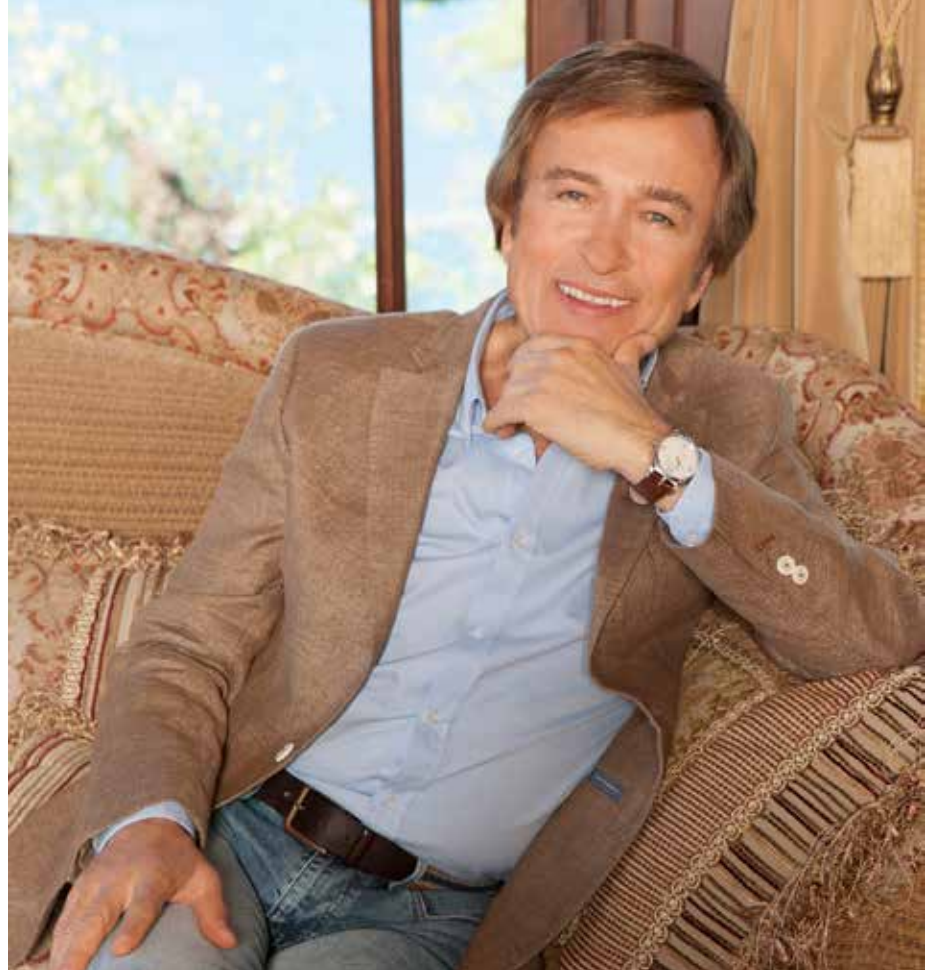
oldu. 2,5 saatlik kaydın ilk yarısını, karantina günleri başlarken YouTube kanalına koymuştum. İkinci bölümü de geçtiğimiz Ramazan Bayramı'nda yayınladım. İyi bir konser kaydıdır. Son üç yılda "Altın Düetler 1" ve "Altın Düetler 2" adıyla iki CD'de 22 altın şarkımızı, müziğimizin en değerli kadın sesleriyle düet yaparak paylaştım. Yeni projeler üzerinde çalışıyorum. 20 konserim korona günleri nedeniyle ertelendi. Pandemi sonrası, konserlerimizde müzikseverlerle buluşmayı bekliyoruz.

Korona günlerini nasıl geçiriyorsunuz; neler okuyor, neler izliyor ve neler dinliyorsunuz?

Beykoz'un köylerinden birinde ormanın kıyısında yaşıyorum. Korona günlerinde,

iş günlerindeki gibi sabah erken kalkıyorum. Bir saatlik bir yürüyüşten sonra geç kahvaltı yapıyorum. Erken akşam yemeğiyle de günde iki öğün beslenerek, nispeten hareketsiz geçen bu günlerde, kilo almamaya çalışıyorum. Kaç yıldır yapamadığım bir işe soyundum; çocukluğumdan başlayarak anılarımı yazıyorum. Evimde bir resim atölyem var. Yağlı boya resimler yapıyorum. Yeni şarkılar ve projeler üzerinde çalışıyorum. Ofisim kapalı olduğu için ekip arkadaşlarımla dijital platform üzerinden toplantılar yaparak, işlerimizi yürütüyoruz. Biyografiler okuyor, değerli filmler izlemeye çalışıp, güzel müzikler dinleyerek kaliteli zaman geçirmeye gayret ediyorum. Karantinalı da olsa, hayat devam ediyor çok şükür...

"Kaç yıldır yapamadığım bir işe soyundum; çocukluğumdan başlayarak anılarımı yazıyorum. Evimde bir resim atölyem var. Yağlı boya resimler yapıyorum. Yeni şarkılar ve projeler üzerinde çalışıyorum. Biyografiler okuyor, değerli filmler izliyor, güzel müzikler dinleyerek kaliteli zaman geçirmeye gayret ediyorum."

İLK YARDIMI FARKLILAŞTIRAN YENİ UYGULAMA OED İLE KALP RİTMİNİ YAKALA!

Sağlık Bakanlığı onaylı
“Belgelendirilmiş
Tam Otomatik
Eksternal Defibrillatör
(OED) Eğitimi”

KOÇ
ÜNİVERSİTESİ
İLK YARDIM EĞİTİM MERKEZİ

Koç Üniversitesi İlk Yardım Eğitim Merkezi
Tel: +90 212 311 26 14
E-posta: kuiyem@ku.edu.tr
www.kuiyem.ku.edu.tr

ATILLA DORSAY'IN SEÇİMİYLE EDEBİYATTAN BEYAZ PERDEYE YAZ GEZİNTİSİ

...

Karantina günlerinin az sayıdaki iyi yönlerinden biri, çoğumuzun okumak ve film izlemek için daha fazla zaman ayırabilmesiydi. Bunu devam ettirmek ve sosyalleşmenin ister istemez sınırlı olmasının beklendiği yaz günlerinde hayatımızda edebiyat ve sinemaya daha fazla yer ayırmak istemez misiniz? İşte okuyarak, film izleyerek hayatını zenginleştirmeyi sürdürmeyi arzulayanlar için sinema eleştirmeni Atilla Dorsay'dan klasikleşmiş film ve roman önerileri...

YAZI

Arzu Erdoğan

Korona salgınında "normalleşme" süreci başladı. Ancak uzmanlar tedbiri elden bırakmamak gerektiğini sıkı sıkıya tembihliyor. Şehirler arası yolculuk yasağının da kalkmasıyla birlikte yazlıkçılar evlerinin yolunu tutarken, yazlık evi olmayanlar da güzel, ama korunaklı bir tatilin planlarını yapıyor. Görünen o ki, tüm bu önlemlerin etkisiyle bu yaz sosyalleşmenin daha az olduğu bir tatil geçirilecek. İyi tarafından bakarsak bu, sanata hayatımızda daha fazla yer ayırmak için iyi bir fırsat... Sinema eleştirmeni Atilla Dorsay, önerdiği beş kitap ve beş filmle yaz tatilinizdeki yavaşlığa biraz hareket getirmeyi hedefliyor. İşte öneriler...

Karamazov Kardeşler – Dostoyevski

Ünlü Rus yazarın ölmeden üç ay önce tamamladığı, yaklaşık 400 bin kelimelik dev romanı "Karamazov Kardeşler", Dostoyevski'nin insanın en derin duygularını analiz ettiği, dramatik olaylarla bezenmiş bir düşünce romanı; hem okurlar hem de edebiyat çevreleri tarafından bir başyapıt olarak nitelendiriliyor.

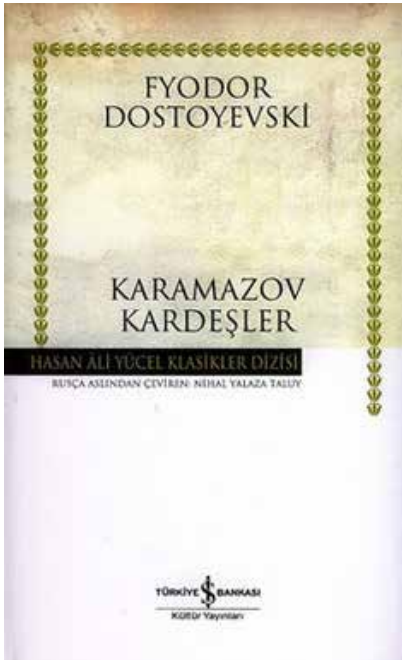
Dostoyevski'nin kendi yaşamıyla pek çok paralellik gösteren bu romanı hem bir aile dramı, hem bir cinayet romanı, hem de eşsiz bir felsefi metin olarak görülebilir. Okuyucuyu 19. yüzyıl Rusya'sına götüren bu dev eser, edebiyat kadar psikolojide de kendine özel bir yer edinmiştir. İç çatışmaların ve günahların gizli derinliklerinde dolaşan Dostoyevski, insanoğlunun en karanlık yönüne dalmaya ve var oluşun gerçek anlamını kavramaya cesaret gösteren büyük bir destan çıkarmıştır. Karamazov Kardeşler, Tolstoy evini terk ettiğinde yanına aldığı kitaplardan biriydi.

Muhteşem Gatsby – Scott Fitzgerald

Francis Scott Key Fitzgerald tarafından yazılan ve ilk kez 1925 yılında basılan Muhteşem Gatsby romanı, 1920'ler ABD'sinin toplumsal portresini çizerken, "Amerikan rüyası" düşüncesini eleştirmesiyle de biliniyor.

Genç ve yakışıklı zengin Jay Gatsby, zengin muhiti Long Island'daki villasında çılgın partiler verir ve gösterişli bir hayat sürer. Servetinin kaynağı komşuları arasında dedikodu konusu olan Gatsby, pahalı zevkleri için para harcamaktan kaçınmaz ve adeta sefahat içinde yüzer. Ancak bu ışıltılı hayatın ardında, yalnız ve hayal kırıklığına uğramış bir adam saklıdır: Gatsby'nin hayattaki tek arzusu, geçmişini geri getirmek ve savaş öncesinde beraber olduğu sevgilisi Daisy Buchanan ile bir araya gelmektir. Oysa Daisy savaş sırasında evlenmiş, kızı ve kocasıyla birlikte Long Island'ın karşı yakasında yaşamaktadır.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında hızla zenginleşen ABD toplumunda yaşanan dönüşümü ele alan Muhteşem Gatsby, aşırılık, gösteriş ve beraberinde gelen değerler çöküşünün toplumsal güncesi gibidir. Fitzgerald'ın başyapıtı kabul edilen ve birçok defa tiyatroya ve sinemaya uyarlanan roman, 20. yüzyıl Amerikan Edebiyatı'nın da en parlak örnekleri arasında sayılır.

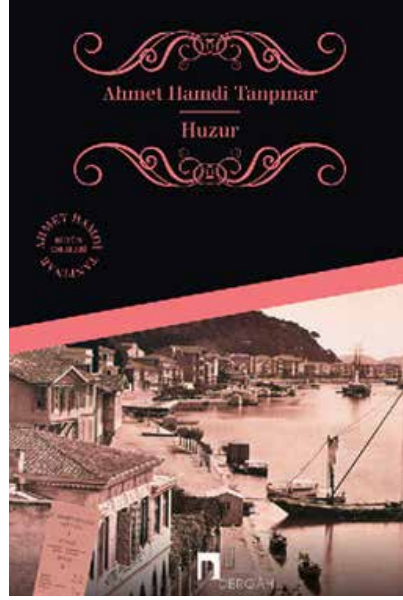

"Karamazov Kardeşler", Dostoyevski'nin kendi yaşamıyla pek çok parallığı gösteren, ünlü yazarın çatışmaların ve günahların gizli derinliklerinde gezindiği bir başyapıt.

Kayıp Zamanın İzinde – Marcel Proust

Marcel Proust'un, 20. yüzyılın en önemli kitaplarından biri sayılan Kayıp Zamanın İzinde adlı romanı, Türkçeye ilk kez Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Tahsin Yücel'in emekleriyle çevrilmiş olsa da romanın tam çevirisi Roza Hakmen tarafından yapıldı. Eser 3 bin sayfayı aşan uzunluğu, Proust'un ağıdalı dili, uzun betimlemeleri nedeniyle yayımlandığı günden beri pek çok edebiyat okurunun kolay yakınlık kurmadığı eserlerden biri oldu. Azimle okumayı başaranlar ise Proust'un 17 yılda ve çocukluğundan beri kurtulamadığı hastalıkların gölgesinde yazdığı bu çetin romanı, daima ayrı bir yere koydu. Yayımlandığı yüzyıldan bugüne, birçok araştırmacının ve makalenin konusu olan bu yedi ciltlik roman okuru zamanda, Proust'un içinden geldiği aristokrat-burjuva hayatında ve karşılıksız aşklardan kurtulamamış bir eşcinselin dünyasında dolaştırıyor. Proust, Kayıp Zamanın İzinde romanını bitirdiğinde 51 yaşındaydı ve ölümü şu sözlerle karşıladı: "Her şeyi yazdım, ölebilirim..." Yedi ciltlik romanın ünlü yazar Virginia Woolf'u bile kendi metinlerinin niteliği konusunda karamsarlığa sürüklediğini, hatta ona bir müddet yazıyı bıraktırdığını da hemen ekleyelim.

Huzur – Ahmet Hamdi Tanpınar

Ahmet Hamdi Tanpınar tarafından yazılan ve 22 Şubat 1948 - 2 Haziran 1948 tarihleri arasında Cumhuriyet Gazetesi tarafından tefrika edilen roman, 1949 yılında kitap olarak tek cilt hâlinde basıldı. Bu tarihten 2004 yılına kadar 13 kez basımı yapılan Huzur, Türk modernizminin öncülerinden... Tanpınar, Dr. Tarık Temel'e ithaf ettiği 391 sayfalık romanını, 1939'da İstanbul'da Mümtaz karakteri çevresinde kurar. Romanda sevgilisi Nuran'a kavuşma

Türk modernizminin öncülerinden sayılan Huzur, Cumhuriyet sonrası kültürü ret ya da kabul ikilemleri yaşayan, sorunlu bir kuşağın temsilcisi olan Mümtaz'ın hikâyesine odaklanır. Mümtaz; var oluş sorununa çare arayan bir İstanbulludur.

- kavuşamama gelgitleri yaşayan, II. Dünya Savaşı'nın her an patlayacak olması korkusuyla tetikte bekleyen, Cumhuriyet sonrası kültürü ret ya da kabul ikilemleri yaşayan, sorunlu bir kuşağın temsilcisi olan Mümtaz'ın hikâyesi anlatılır ve Mümtaz; ana hatlarıyla var oluş sorununa çare arayan bir İstanbulludur.

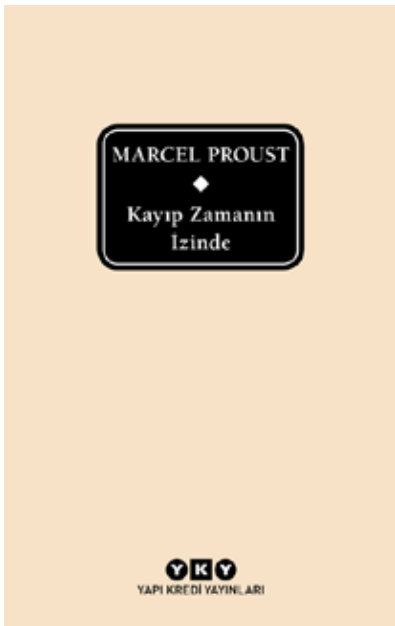
Bir çocuklu dul Nuran, Mümtaz'ı seven ama toplum baskısı ve dedikodulardan bunalmış, toplum karşısında yenilen ve sevgisini yok eden bir kadındır.

Gerek dili, gerek kurgusuyla Türkiye'nin Proust'u sayılan Ahmet Hamdi Tanpınar, tüm romanı Mümtaz'ın bakış açısından yazarak bu roman ile ilk kez bir anlatıcı kullanan Türk yazar olmuştur.

Benim Adım Kırmızı – Orhan Pamuk

Benim Adım Kırmızı romanı bizi 1591 yılında Osmanlı Padişahı III. Murad'ın saltanat döneminde İstanbul'da karlar altında geçen 9 günlük süreye götürür. Kocasını savaşa gidip dönmeyen Şeküre, onun yerine kendine yeni bir koca veya sevgili aramaya başlar. Babasının tek tek eve çağırıldığı saray nakkaşlarını saklandığı yerden seyrederek. Eve gelen nakkaşlar, Osmanlı Padişah'ının gizlice yaptırdığı bir kitabı Frenk işi tehlikeli resimlerle

süslemektedir. Fakat bu nakkaşlardan birisi öldürülmüştür. Bu cinayet sonrasında Şeküre'ye olan aşkı ile dikkatleri çeken Şeküre'nin teyzesinin oğlu Kara, olaya dâhil olur.

Benim Adım Kırmızı'nın bir özelliği de kitabın her karakterinin kendi dilinden konuşması, ölümlerin ve cansız nesnelerin dile gelerek kitabın öyküsünü kendi bakış açılarından anlatmalarındır.

Orhan Pamuk'un "en renkli ve en iyimser romanım" diye bahsettiği Benim Adım Kırmızı, 2002 yılında Fransa'da Prix Du Meilleur Livre Étranger, İtalya'da Premio Grinzane Cavour, 2003'te İrlanda'da International IMPAC Dublin Literary Award ödülleri kazanırken, 2006 yılında Çin'de en iyi roman seçildi. 60 farklı dile çevrilmiş olan Benim Adım Kırmızı, Orhan Pamuk'un en çok okunan romanlarından biridir.

Rüzgâr Gibi Geçti – Victor Fleming

Rüzgâr Gibi Geçti, Amerika'da tüm zamanların en sevilen filmi olma özelliğini hâlen koruyor. 81 yıl önce gösterime giren film, 2008 ve 2011 yıllarında yapılan anketlerde hâlâ en sevilen filmler listesinde ilk sırada çıkıyor. Ayrıca ticari olarak da en başarılı film olarak görülüyor. Ancak ne yazık ki Vivien Leigh ile Clark

Gable'ın başrollerini paylaştığı filmin çekimleri sorunlu başlamıştı. Margaret Mitchell'in 1037 sayfa uzunluğundaki romanından uyarlanan senaryo, birçok yazar tarafından tekrar tekrar yazıldı. Yapımcı David O Selznik'in düzeltmeleri çekimler sırasında bile devam etti. Başrol oyuncusuna karar vermek için çok sayıda aktris denendi. Filmin ilk yönetmeni George Cukor üç hafta sonra yerini Victor Fleming'e bırakmış, Fleming ise iki hafta sonra sinir krizi geçirerek film setini terk etmişti. Ama bütün bunlar tersine dönecekti. Film

gösterime girer girmez ticari olarak büyük başarı gösterecek ve 10 Oscar alacaktı. Rüzgâr Gibi Geçti tarihsel bir film olmaktan ziyade romantik komedi olarak başlıyor. İç Savaş öncesi dönemde (kölelik yanlısı) Güney, "güzellik ve incelikten yana bir yer" olarak yansıtılıyor. Roman, bu nedenle ilk basıldığında da tartışma yaratmıştı. Selznik, ırk sorununa hassas yaklaşmadığını düşündüğü bölümleri atmaya çalıştı. Sonuçta 81 yıldır yeri doldurulamayan bir film çıktı ortaya. Ve siyah karakter Mammy'yi canlandıran Hattie McDaniel, Oscar alan ilk siyah Amerikalı oldu.

Casablanca – Michael Curtiz

Filmin konusu II. Dünya Savaşı'nın ilk zamanlarında geçer. Çek direniş örgütünün lideri Victor Lazlow, Alman toplama kampından kaçarak Fas'ın Casablanca şehrine gelir. Amacı Lizbon'a, oradan da ABD'ye iltica etmektir. Fakat bütün umutları, şans eseri Casablanca'nın en meşhur gece kulübünün sahibi olan Rick'e bağlanmıştır. Rick, kaçış için gerekli olan pasaportlara sahip tek kişidir. Öte yandan Rick'in, Victor'un yakalanması ya da ölmesi için önemli bir nedeni vardır; Victor'un karısı Ilsa, Rick'in bir zamanlar kendisini terk ettiğine inandığı ve kalbinin derinliklerine gömdüğü büyük aşkıdır.

Casablanca, unutulmaz diyalogları, muhteşem oyuncu kadrosunun başarılı performansı ve duygu yüklü müziği ile büyük bir aşk hikâyesi olarak görülse de, alt metninde önemli siyasi mesajları olan bir savaş dönemi başyapıtıydı.

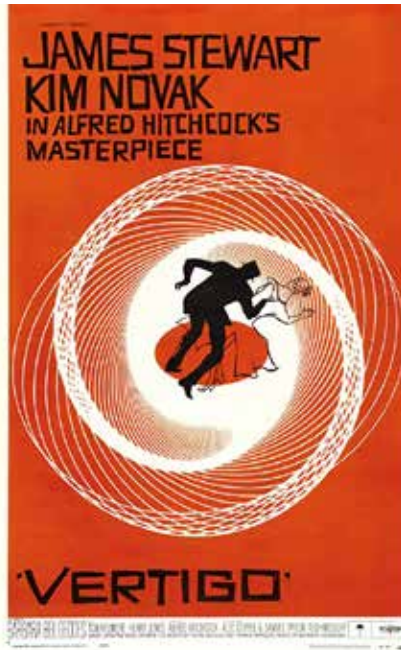

Atilla Dorsay, Vertigo filminin yönetmeni Hitchcock ile röportaj yaparken...

Güçlü konusu, egzotik atmosferi, alıntı yapılabilecek kadar etkileyici diyalogları, muhteşem oyuncu kadrosunun başarılı performansı ve Max Steiner'in bestelediği duygu yüklü müziği ile Casablanca, 1940'ların Hollywood'unun ideal romanı veya Ilsa ile Rick'in karşı konulamaz aşkının hikâyesi olarak görülse de, aslında alt metninde önemli siyasi mesajları olan bir savaş dönemi başyapıtıydı.

Daha ilk sahnelerde polis tarafından evraklarının eksik olması gerekçesiyle kovalanan kişinin, Almanya'nın Fransa'yı işgali sırasında kurulan sözde Vichy Fransa'sı hükûmetinin başkanı Mareşal Philippe Pétain'in posterleri önünde vurulması, elindeki kağıtta General De Gaulle'ün Londra'da kurmuş olduğu direniş örgütünün simgesi olan Lorraine Haç'ının bulunması, yine Mareşal Pétain'in Fransız bayrağının simgelediği kavramları değiştirme girişimine bir gönderme olarak polis merkezinin girişindeki "Liberté, Égalité, Fraternité" (Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik) yazısına dikkat çekilmesi gibi unsurlarla film aslında Nazizm'e karşı tavrını açıkça ortaya koyuyordu.

*Vizyona girdiğinde
yerden yere vurulan,
gişede başarısız olan
Vertigo daha sonra
tüm zamanların en iyi
filmleri arasına girdi.*

Vertigo – Alfred Hitchcock

Pierre Boileau ve Thomas Narcejac'ın Hitchcock için özel olarak kaleme aldığı D'Entre les Morts (Yaşam ve Ölüm Arasında) isimli roman, Hitchcock'ın emriyle "parçalanıp" son şeklini alarak Vertigo filminin senaryosunun zemini hâline getirildi. Ünlü yönetmen her zaman kullandığı cazibeli sarışın aktris seçimini Vera Miles'tan yana kullansa da oyuncunun hamileliği nedeniyle başrol, genç oyuncu Kim Novak'a verdi; karşısına ise onun iki katı yaşındaki James Stewart'ı koydu. Hatta daha sonra filmin olumsuz eleştirilerini de ikilinin arasındaki yaş farkına bağlayan Hitchcock, sonrasında seçimlerinden asla memnun olmayan biri olarak tanımlamıştır kendini.

Film, zengin bir iş adamının psikolojik problemler yaşayan karısını (Kim Novak), yükseklik korkusu olan bir dedektife (James Stewart) takip ettirmesi üzerine kurulu bir hikâyeye sahip... Açılış sekansındaki baş döndürücülüğün ardından Hitchcock, seyircisini çok fazla bekletmeden bir kovalamacanın içine bırakıyor. Bu kovalamacanın sonucunda ise dedektif Scottie'nin yükseklik korkusu olduğunu öğreniyoruz. Çok geçmeden Scottie, güzel Madeleine'in tuhaf davranışlarını çözmek için onu takip etmeye başlıyor. Bu sırada kendisini genç kadından gizlemeye çalışsa da kimseden gizleyemediği bir tutkunun esiri oluyor. Daha sonra kendini kontrol altına alan Scottie, filmin ilk yarısında Madeleine'i kendisine âşık ederek ipleri eline alıyor.

Vertigo filmi, Hitchcock'un filmleri arasında hakkı zamanında verilememiş, vizyona girdiği sene tabiri caizse yerden yere vurulan, gişede başarı gösterememiş bir film... Şimdi ise tüm zamanların en iyi filmleri arasında sayılıyor.

2001 Bir Uzak Macerası

– Stanley Kubrick

Filmin bilim kurgu yazarı Arthur C. Clarke'ın kısa bir öyküsünden esinlenen senaryosu, Kubrick ve Clarke tarafından kaleme alındı. Kubrick, 1965'te 2001: Bir Uzak Macerası için çalışmaya başladı. Filmin ana konusu maymundan insana evrilme, insanın gerçeği, gelecek, uzak yolculuğu idi. Zamanının çok ötesinde olan bu başyapıt, sinemada devrim yarattı. Alt kategori olan B sınıfında değerlendirilen bilim kurgu türü, ilk kez bu filmle ciddiye alındı. Film ayrıca sinemada müziğin kullanımı açısından fark yarattı.

Müzik, filmin entelektüel anlatım gücünün mutlak temel parçası olurken, müzik ile görüntü birbirlerinden ayrılmaz parçalara dönüştüler. Filmin özel efektleri, bu endüstri için büyük bir atılımdı. Kubrick, "araştır - deney yap - risk al ve farklı bir şey üret" metoduyla ortaya hiç eskimeyecek, zamana karşı duracak bir eser çıkardı. Ayrıca insanlar koskoca evrende ne kadar küçük parçalar olduklarını 2001: Uzak Yolu Macerası ile anladılar.

Gösterildiğinde aldığı çeşitli eleştiriler rağmen, günümüzde 2001: Bir Uzak Macerası, eleştirmenler ve izleyiciler tarafından gelmiş geçmiş en iyi filmlerden biri kabul edilmektedir. Film dört dalda Oscar'a aday oldu ve görsel efekt Oscar'ını kazandı.

Üç Renk Üçlüsü: Mavi, Beyaz, Kırmızı

– Krzysztof Kieslowski

Polonyalı usta yönetmen Krzysztof Kieslowski'nin hayatını kaybetmeden hemen önce tamamladığı Üç Renk Üçlemesi modern sinemanın zirvelerinden biridir. Üçleme, yönetmenin kişisel ve sanatsal bir vasiyeti gibidir. Bu filmlerde Kieslowski'nin kariyerinin her dönemine dair doneler bulunabilir. Fransız Devrimi'nin ideallerinin – özgürlük, eşitlik ve kardeşlik– modern hayatta nasıl bir karşılığı olduğunun peşine düşen üçleme; zarif görselliği, anlatıdaki çok katmanlılığı ve virtüözlük düzeyindeki performanslarıyla olağanüstü bir birleşime varır. Pek çokları için bu üçleme, zorluklar karşısında şefkatin dirençliliğine dair tüyler ürpertici bir ilahidir ve Mavi (1993), Beyaz (1994) ile Kırmızı (1994) Kieslowski'nin sanatının toplamıdır. Çünkü yönetmenin toplumsal ve siyasi olaylarla doğrudan bağlantılı kurmacalar ve belgeseller çektiği ilk döneminde de, daha içsel, daha duygulara yönelik filmlere imza attığı biliniyor. Bu üçlemede tüm bu izleri görmek mümkün.

Adını Fransa bayrağının renklerinden alan filmler, bu renklerin simgeledikleri üzerinde kurgulanmıştır. Üçlemenin ilk filmi Mavi, eşini bir kazada kaybettikten sonra yaşadığı yasla baş etmeye çalışan ve tüm duygusal bağlarından kopup yaratıcılık ışığında özgürleşmeye çalışan bir kadını merkeze alır. Filmin adı da bayrakta "özgürlük" simgesi olarak yer alan renkten gelir. Beyaz ise "eşitlik" kavramının simgesidir. Adını bu renkten alan ikinci film, yurt dışında çalışan Polonyalı bir erkeğin, Fransız bir kadınla olan sorunlu evliliğine odaklanır; buradan Polonya'nın Avrupa'yla olan ilişkilerine dair fikir yürütür. "Kardeşlik" temasını işleyen son film Kırmızı ise, birbirinden son derece farklı özelliklere sahip iki bireyin arkadaşlığını anlatır.

*Usta yönetmen
Kieslowski'nin Üç
Renk Üçlemesi'nin
ilk filmi olan Mavi,
eşini bir kazada
kaybettikten sonra
tüm duygusal
bağlarından kopup
yaratıcılık ışığında
özgürleşmeye
çalışan bir kadını
merkeze alır.*

